

ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმის
(2020-2022) 2021 წლის მონიტორინგის ანგარიში

სარჩევი

მოკლე შეჯამება.....	2
შესავალი	4
ზოგადი პროგრესი.....	5
დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით	11
დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით	14
დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით	16
დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით	18
დეტალური პროგრესი 1.5 ამოცანასთან დაკავშირებით	19
გამოწვევები და რეკომენდაციები	22
კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში.....	24

მოკლე შეჯამება

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 22 ოქტომბრის N2059 განკარგულებით დამტკიცებული 2020-2022 წლების ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმა წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს, რომელიც მიზნად ისახავს ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას.

წინამდებარე ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის აქტივობების შესრულების შესახებ ინფორმაციას 2021 წლის 1 იანვრიდან - 2021 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდს. ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებულ იქნა ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობი სამუშაო ჯგუფის მიერ.

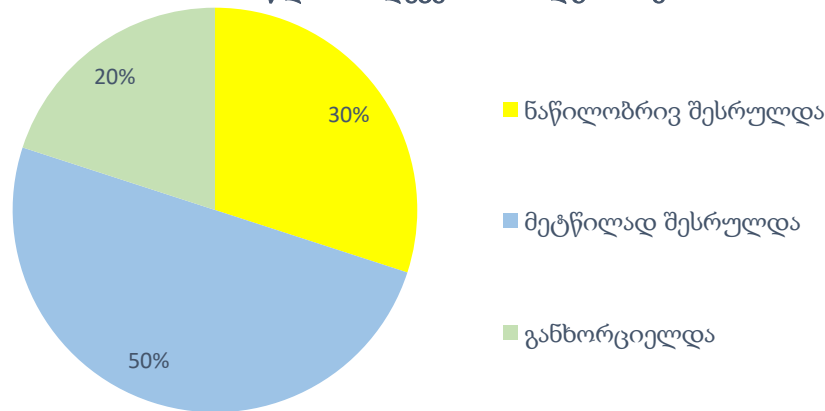
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის შედეგად მიღებული მაჩვენებლების მიხედვით, ქ. რუსთავში საბაზისო დონესთან შედარებით 2021 წელს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მდგომარეობა უცვლელია. უმცირესი მყარი ნაწილაკები (PM10, PM2.5) წლიურ ზღვრულად დასაშვებ ნორმას კვლავაც დაახლოებით 60%-ით აღემატება, რაც დიდწილად გამოწვეულია დაწესებული საკანონმდებლო რეგულაციების არასათანადოდ შესრულებით. ასევე, პრობლემას წარმოადგენს აზოტის დიოქსიდის ნორმაზე გადაჭარბებული კონცენტრაცია ქალაქის ორ ლოკაციაზე. სხვა დამბინძურებლების კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია.

2021 წელს სამოქმედო გეგმის ამოცანების შედეგის ინდიკატორების მიღწევის კუთხით მნიშვნელოვანი პროგრესი დაფიქსირდა 1.3, 1.4 და 1.5 ამოცანების მიმართულებით. კერძოდ, ქ. რუსთავში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი გაიზარდა 7 ჰა-ით, დაიწყო ატმოსფერულ ჰაერში დამატებით 4 მავნე ნივთიერების მონიტორინგი და ჩატარდა არაერთი გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ამაღლების ღონისძიება, რომლებშიც ჩაერთო 650-მდე მონაწილე.

რაც შეეხება იმ ამოცანებს, რომლებიც უშუალოდ მიმართულია ქალაქში ჰაერის დაბინძურების შემცირებაზე, საბაზისო მაჩვენებლებთან შედარებით მდგომარეობა მცირედითაა გაუმჯობესებული. კერძოდ, 1.1 ამოცანის შემთხვევაში, საბაზისო დონესთან შედარებით ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერებების მასა დაახლოებით 9%-ითაა შემცირებული, რაც ადგილზე არსებული ცალკეული სამრეწველო ობიექტების მიერ ჰაერდაცვითი მოთხოვნების უკეთ აღსრულებისა და აირმტვერდამჭერი სისტემების გამართვის შედეგია. 1.2 ამოცანის შემთხვევაში კი ქ. რუსთავის მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის წლიური კონცენტრაცია წინა წლებთან შედარებით 3 ერთეულითაა შემცირებული, რაც როგორც გეგმის ფარგლებში, ისე ეროვნულ დონეზე განხორციელებული ღონისძიებებით არის განპირობებული.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 20%. აგრეთვე, მეტწილად შესრულდა აქტივობების 50%, ხოლო ნაწილობრივ შესრულდა - 30%. აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 64%.

სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ამოცანების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების ფარგლებში მნიშვნელოვანი პროგრესი შეინიშნება 1.1 და 1.2 ამოცანებში. ამასთან, განხორციელების მხრივ მნიშვნელოვანი პროგრესი აქვს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცენტრალურ აპარატს.

საანგარიშო პერიოდში შესრულებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელება სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესამცირებლად, რითაც ჩამოყალიბდა ჩარჩო ქ. რუსთავში არსებული ჰაერის დაბინძურების მთავარი პრობლემის გრძელვადიანი მოგვარებისთვის. აგრეთვე, ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების ფარგლებში ადგილობრივ სამმართველოს დაემატა 4 ინსპექტორი, ჩატარდა 76 ინსპექტირება და ინსპექტორები დატრენინგდნენ მრავალი მიმართულებით, მათ შორის ატმოსფერული ჰაერის დაცვის საკითხებზე.

მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ განახლდა მუნიციპალური ავტობუსების პარკი ეკოლოგიურად სუფთა ავტობუსებით, რეაბილიტირდა 58 ათასი მ² ფართობის გზა და 16.5 ათასი მ² ტროუტუარი, გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ფარგლებში კი ქ. რუსთავის სკოლებისთვის ჩატარდა იდეების კონკურსი - “სუფთა ჰაერი - ერთად ავიღოთ პასუხისმგებლობა” და გამოიცა და გავრცელდა საინფორმაციო ბუკლეტი „ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი“.

ქ. რუსთავში ჰაერის დაბინძურების პრობლემის მოგვარებისთვის მთავარ გამოწვევას მსხვილი საწარმოო ობიექტების მიერ ჰაერდაცვითი კანონმდებლობისა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების არასათანადოდ შესრულება და უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ვალდებულების შეუსრულებლობა წარმოადგენს, რის აღმოსაფხვრელადაც საჭიროა გაგრძელდეს როგორც ხელშემწყობი, ასევე კანონმდებლობით განსაზღვრული იძულებისა და დასჯის მექანიზმების გამოყენება. ამასთან, ტრანსპორტიდან ჰაერის დაბინძურების შესამცირებლად მიზანშეწონილია დამატებითი აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელება ეროვნულ დონეზე.

შესავალი

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 22 ოქტომბრის N2059 განკარგულებით დამტკიცებული 2020-2022 წლების ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმა წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს, რომელიც მიზნად ისახავს ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას. აღნიშნული მიზნის შესაბამისად სამოქმედო გეგმა აერთიანებს ხუთ ამოცანას, რომელთა განხორციელებაზე პასუხისმგებლები არიან საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სამინისტროს სისტემაში შემავალი უწყებები და ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია. ეს ამოცანებია:

- ამოცანა 1.1 - სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების შემცირება
- ამოცანა 1.2 - ქ. რუსთავში ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირება
- ამოცანა 1.3 - ქ. რუსთავში მწვანე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება
- ამოცანა 1.4 - ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება
- ამოცანა 1.5 - ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების და მასში ჩართული მონაწილეების რაოდენობის გაზრდა

წინამდებარე მონიტორინგის ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის ამოცანებისა და აქტივობების შესრულების შესახებ დეტალურ ინფორმაციას 2021 წლის 1 იანვრიდან - 2021 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდში. ასევე ანგარიში მოიცავს განხორციელებულ ღონისძიებებს 2021 წლის 1 იანვრამდეც, თუკი აღნიშნული საქმიანობა განგრძობითია და იგი მნიშვნელოვანია 2021 წელს მიღწეული შედეგის საჩვენებლად.

მონიტორინგის ანგარიში შემუშავდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ატმოსფერული ჰაერის სამმართველოს კოორდინირებით პასუხისმგებელი უწყებებისგან მიღებული სტატუს ანგარიშების საფუძველზე. ანგარიში შესაბამისობაშია „პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის N629 დადგენილებით განსაზღვრულ წლიური ანგარიშის შემუშავების მეთოდოლოგიასთან.

ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებულ იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 14 თებერვლის N2-134 ბრძანების საფუძველზე შექმნილი ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშემწყობი სამუშაო ჯგუფის მიერ.

ზოგადი პროგრესი

როგორც უკვე აღინიშნა სამოქმედო გეგმა მიზნად ისახავს ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას, რაც გულისხმობს ყველა ძირითადი მავნე ნივთიერების, განსაკუთრებით კი უმცირესი მყარი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) საშუალო კონცენტრაციის ზღვრულად დასაშვები ნორმების ფარგლებში მოქცევას. მონიტორინგის შედეგად მიღებული 2021 წლის მაჩვენებლების ანალიზით ირკვევა, რომ მიუხედავად 2020-2021 წლებში განხორციელებული მნიშვნელოვანი ღონისძიებებისა ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მდგომარეობა საბაზისო დონესთან შედარებით უცვლელია.

უმცირესი მყარი ნაწილაკების კონცენტრაციის უცვლელი მაჩვენებლები შესაძლოა განპირობებული იყოს მსხვილი სამრეწველო ობიექტების მხრიდან დაწესებული საკანონმდებლო რეგულაციების არასათანადო შესრულებით. 2020 წელთან შედარებით რეგრესი შესაძლოა გამოწვეული იყოს ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების შემთხვევების ზრდით, რადგანაც 2021 წელს PM10-ის დღიური კონცენტრაციის გადაჭარბების 19-ით მეტი შემთხვევა (69 ნაცვლად 50-ისა) იყო განპირობებული სინოპტიკური პროცესებით (საქართველოს ტერიტორიაზე უდაბნოს მტვრის ნაწილაკების შემცველი ჰაერის მასების გავრცელებით).

ქალაქის ორ ლოკაციაზე (კლდიაშვილის ქ. და კოსტავას ქ. N19) აზოტის დიოქსიდის ნორმაზე გადაჭარბებული კონცენტრაციის მიზეზია ქვეყანაში და მათ შორის ქ. რუსთავში მოძველებული ავტოპარკი, რის სრულად მოსაგვარებლადაც არასაკმარისია სამოქმედო გეგმის ფარგლებში გათვალისწინებული აქტივობები და საჭიროა დამატებითი ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელება ეროვნულ დონეზე.

რაც შეეხება, ქალაქში SO₂-ის, CO-ს, O₃-ის, Pb-ისა და C₆H₆-ს საშუალო კონცენტრაციებს, ისინი კვლავ ნორმის ფარგლებშია, ხოლო Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C₂₀H₁₂-ის კონცენტრაციის განსაზღვრა დაიწყო 2021 წლის დეკემბრიდან და წლიური საშუალო კონცენტრაცია წარმოდგენილი იქნება 2022 წლის დეკემბერში.

გაზომვები ტარდებოდა ქ. რუსთავში არსებულ ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის სადგურზე და 6 ინდიკატორული დაკვირვების პუნქტზე.

მიზანი	N	გავლენის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება	1.1	მტვრის უმცირესი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) საშუალო წლიური კონცენტრაცია	PM10 - 63 მკგ/მ ³ PM2.5 - 32 მკგ/მ ³	PM10 - <40 მკგ/მ ³ PM2.5 - <20 მკგ/მ ³	PM10 - 58 მკგ/მ ³ PM2.5 - 31 მკგ/მ ³	PM10 - 63 მკგ/მ ³ PM2.5 - 32 მკგ/მ ³
	1.2	მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას მონიტორინგის ორ პუნქტზე	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია ნორმას არ აჭარბებს მონიტორინგის არცერთ პუნქტზე	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას მონიტორინგის ორ პუნქტზე	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას მონიტორინგის ორ პუნქტზე
	1.3	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია

	1.4	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის საშუალო კონცენტრაცია	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია არ იზომება	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია იზომება და საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია არ იზომება	2021 წლის დეკემბრიდან Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია ისაზღვრება და წლის საშუალო კონცენტრაცია წარმოდგენილი იქნება 2022 წლის დეკემბერში
--	-----	--	---	--	---	---

2021 წელს სამოქმედო გეგმის ამოცანების შედეგის ინდიკატორების სამიზნე მაჩვენებლების მიღწევის კუთხით მნიშვნელოვანი პროგრესი ფიქსირდებოდა 1.3, 1.4 და 1.5 ამოცანების მიმართულებით. კერძოდ, ქ. რუსთავში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი გაიზარდა 7 ჰა-ით, დაიწყო ატმოსფერულ ჰაერში დამატებით 4 მავნე ნივთიერების მონიტორინგი და მიუხედავად პანდემიისა ჩატარდა არაერთი გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ამაღლების ღონისძიება, რომლებშიც ჩაერთო 650-მდე მონაწილე.

რაც შეეხება იმ ამოცანებს, რომლებიც უშუალოდ მიმართულია ქალაქში ჰაერის დაბინძურების შემცირებაზე, საბაზისო და 2020 წლის მაჩვენებლებთან შედარებით მცირედით, თუმცა მაინც გაუმჯობესებული მდგომარეობაა. 1.1 ამოცანის შედეგის ინდიკატორთან მიმართებით აღსანიშნავია, რომ საბაზისო დონესთან შედარებით ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერებების მასა დაახლოებით 9%-ით შემცირდა და 12 921 ტონა შეადგინა. აღნიშნული ძირითადად წარმოადგენს ადგილზე არსებული ცალკეული სამრეწველო ობიექტების მიერ ჰაერდაცვითი მოთხოვნების უკეთ აღსრულებისა და აირმტვერდამჭერი სისტემების (ფილტრები) გამართვის შედეგს, რასაც თავის მხრივ ხელი შეუწყო სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელებამ. იმისთვის რომ სრულად მიღწეულ იქნას სამოქმედო გეგმის 1.1 ამოცანა, საჭიროა 2022 წლისთვის ჰაერში გაფრქვეული ნივთიერებების მასა კიდევ შემცირდეს დაახლოებით 10 900 ტონით, რისთვისაც აუცილებელია დაწესებული საკანონმდებლო რეგულაციების აღსრულების კუთხით ხარვეზების აღმოფხვრა და მსხვილი საწარმოების მხრიდან გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების შესრულება.

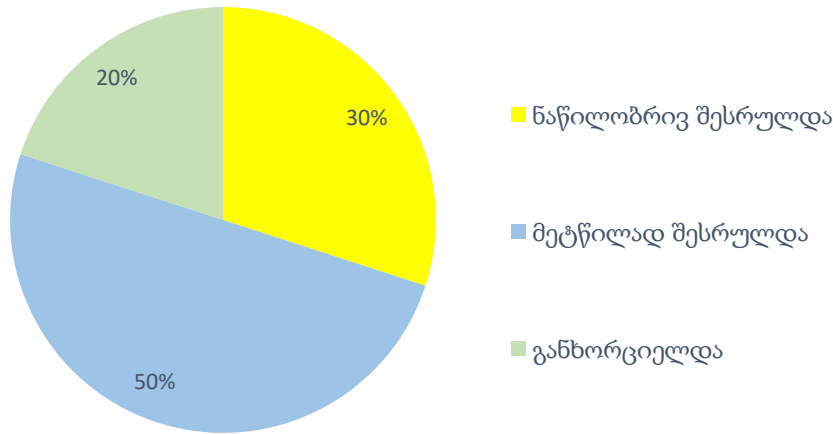
1.2 ამოცანის შემთხვევაშიც არის მცირედი პროგრესი. ქ. რუსთავში, მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის წლიური კონცენტრაცია წინა წლებთან შედარებით შემცირდა 3 ერთეულით და 52 მკგ/მ³ შეადგინა. რთულია აღნიშნული მაჩვენებლების განმაპირობებელი ზუსტი მიზეზების დადგენა, ვინაიდან ბოლო პერიოდში ავტოტრანსპორტის სექტორიდან გაფრქვევების შემცირების მიზნით, გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების გარდა, ეროვნულ დონეზე არაერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიება (მად. საწვავის ხარისხის და მისი კონტროლის სისტემის გაუმჯობესება, უფრო სუფთა და ახალგაზრდა ავტომობილების იმპორტის წახალისება, ტექნიკური გამართულობის კუთხით დამატებითი მოთხოვნების შემოღება და ა.შ.) გატარდა. ამავდროულად, ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ ამოცანის შესასრულებლად საჭიროა ხარისხობრივი მაჩვენებლის კიდევ 12 ერთეულით შემცირება, რაც ეროვნულ დონეზე დამატებითი ღონისძიებების გატარების გარეშე (მაგ. ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისთვის გაფრქვევების ნორმების დადგენა და მის საფუძველზე იმპორტის შეზღუდვა) ნაკლებ სავარაუდოა.

N	ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
1.1	სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების შემცირება	ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერებების მასა	14151 ტონა	2010 ტონა	12880 ტონა	12921 ტონა
1.2	ქ. რუსთავში ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირება	მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) წლიური კონცენტრაცია	NO ₂ – 55 მკგ/მ ³	NO ₂ – <40 მკგ/მ ³	NO ₂ – 55 მკგ/მ ³	NO ₂ – 52 მკგ/მ ³
1.3	ქ. რუსთავში მწვანე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	ქალაქ რუსთავში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი	985 ჰა	1 008 ჰა	990 ჰა	997 ჰა
1.4	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება	დაკვირვების პუნქტების/სადგურების და მონიტორინგს დაქვემდებარებული დამბინძურებლების რაოდენობა	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 8 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ .	2 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 12 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ , Cd, Ni, As, C ₂₀ H ₁₂ .	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 8 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ .	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 12 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ , Cd, Ni, As, C ₂₀ H ₁₂ .
1.5	ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების და მასში ჩართული მონაწილეების რაოდენობის გაზრდა	ქ. რუსთავში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების და ამ ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	1. ჩატარებული 1 აქტივობა და 50-მდე მონაწილე პირი 2. ჩატარებული 1 ტრენინგი და 30 მონაწილე პირი 3. გავრცელებული 150-მდე ბროშურა/ფლაერი	1. სულ მცირე 15 ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელშიც ჯამში ჩაერთო 1500 პირი 2. 15 ჩატარებული ტრენინგი და 300 გადამზადებული პირი 3. მომზადებული და გავრცელებული 1500 ცალი საინფორმაციო მასალა	1. ჩატარებული 3 გარემოსდაცვითი ღონისძიება და 100-მდე მონაწილე პირი 2. ჩატარებული 3 ტრენინგი და 148 გადამზადებული პირი 3. მომზადებული და გავრცელებული 0 ცალი საინფორმაციო მასალა	1. ჩატარებული 13 გარემოსდაცვითი ღონისძიება და 381 მონაწილე პირი. 2. ჩატარებული 13 ტრენინგი და 523 გადამზადებული პირი. 3. მომზადებული და გავრცელებული 1300-მდე საინფორმაციო მასალა.

2021 წელს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში დაგეგმილი 30 აქტივობიდან მიმდინარეობდა 29 აქტივობის განხორციელება, ხოლო 1 აქტივობა (1.2.3) სრულად განხორციელდა 2020 წელს. ამასთან, სამოქმედო გეგმის მიხედვით საანგარიშო პერიოდის ბოლოსთვის სრულად უნდა განხორციელებულიყო 10 აქტივობა.

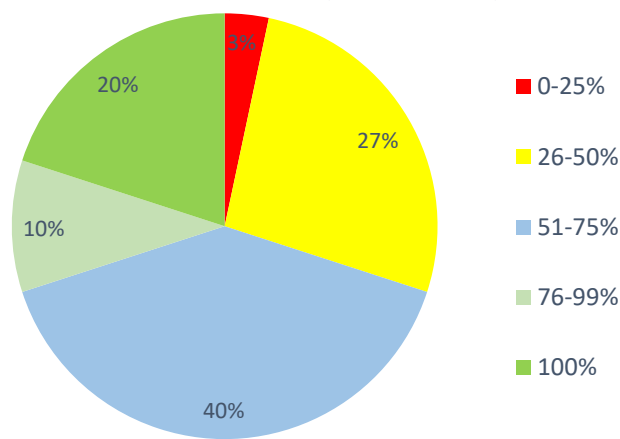
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 20% (6 აქტივობა), მათ შორის დაგვიანებით განხორციელდა 3 აქტივობა. აგრეთვე, საანგარიშო პერიოდის დასასრულს მეტწილად შესრულდა აქტივობების 50% (15 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ შესრულდა - 30% (9 აქტივობა). საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 64%.

სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

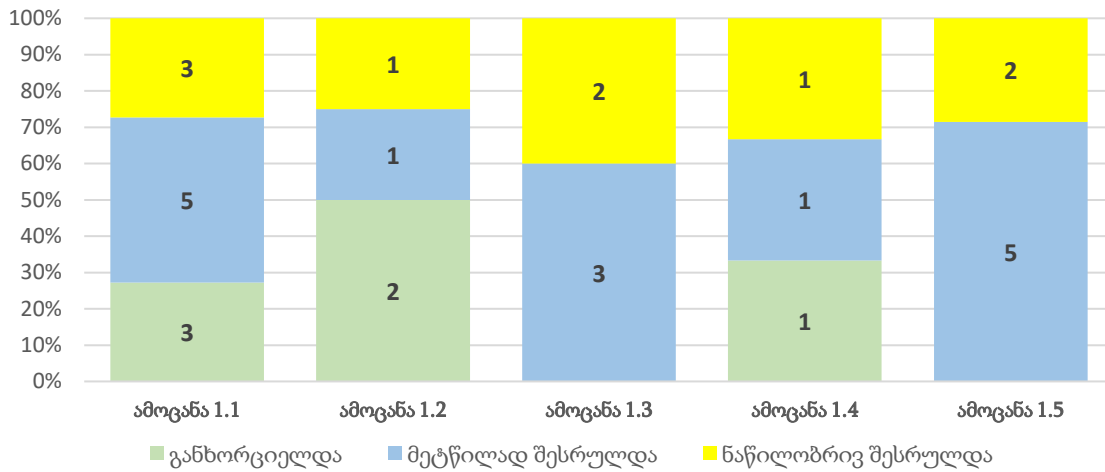
აღსანიშნავია აგრეთვე ის, რომ სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 97% (29 აქტივობა) განხორციელებულია 25%-ზე მეტით და მხოლოდ ერთი აქტივობის განხორციელების კუთხით (აქტივობა 1.3.2 - რუსთავის კულტურისა და დასვენების პარკის რეკრეაციული შესაძლებლობების განვითარება) შეიმჩნევა კრიტიკული ჩამორჩენა.

სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების
პროგრესი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

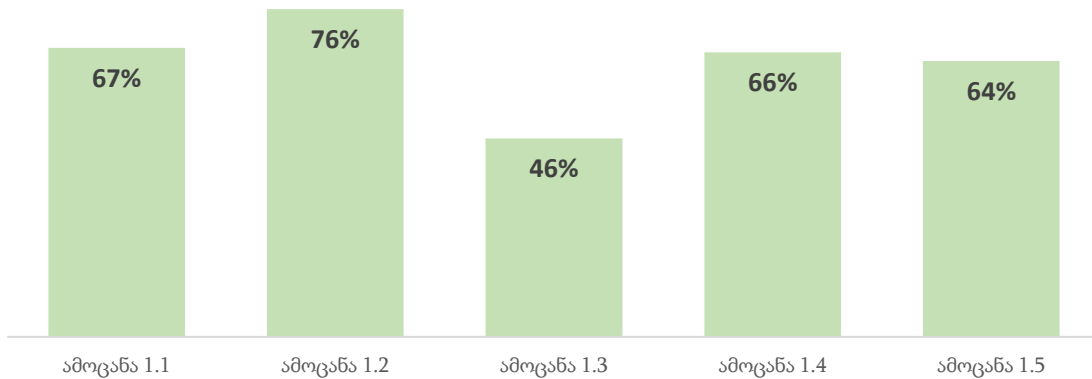

ამოცანების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების ფარგლებში მნიშვნელოვანი პროგრესი შეინიშნება 1.1 და 1.2 ამოცანებში, რომელთა განხორციელების პროგრესმაც შეადგინა შესაბამისად 67% და 76%. საშუალოდ მეტწილადაა შესრულებული ამოცანა 1.4 და ამოცანა 1.5-ის აქტივობები, ხოლო ამოცანა 1.3-ის აქტივობები ნაწილობრივაა შესრულებული.

სამოქმედო გეგმის განხორციელების დონე ამოცანების ჭრილში

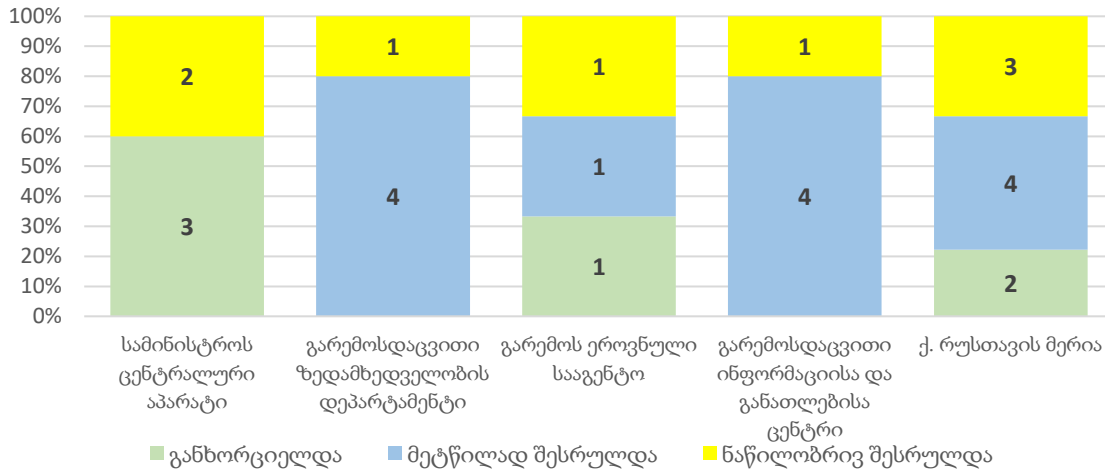
სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი ამოცანების ჭრილში, %

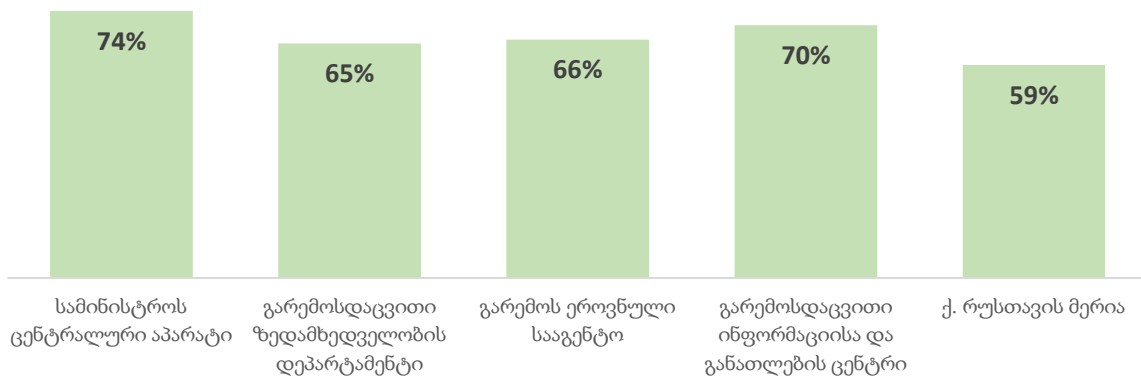
სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების მხრივ¹ მნიშვნელოვანი პროგრესი აქვს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცენტრალურ აპარატს. სამინისტროს სისტემაში შემავალ სხვა უწყებებსაც თითქმის 2/3-ით აქვთ შესრულებული საკუთარი აქტივობები. მცირედ ჩამორჩება გეგმიურ მაჩვენებელს ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია.

¹ შესაბამის დიაგრამებში (იხ. ქვემოთ) დათვლაში არ მონაწილეობს აქტივობა 1.1.3 და აქტივობა 1.1.7, რომლებსაც ორი განმახორციელებელი ჰყავს. ასევე, არ არის ჩათვლილი აქტივობა 1.5.5, რომელიც ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო კომპანიების მიერ ხორციელდება.

სამოქმედო გეგმის განხორციელების დონე განმახორციელებელი უწყებების კრილში

სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი ამოცანების კრილში, %

საანგარიშო პერიოდში შესრულებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელება სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესამცირებლად, რომელიც ითვალისწინებს სამრეწველო ობიექტებიდან მავნე ნივთიერებათა ზენორმული გაფრქვევებისთვის სანქციების გაზრდას, გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველი უწყებისთვის გარკვეულ პირობებში რეგულირების ობიექტის საქმიანობის დროებით შეზღუდვის უფლებამოსილების მინიჭებას. საკანონმდებლო ცვლილებებით ჩამოყალიბდა ჩარჩო ქ. რუსთავში არსებული ჰაერის დაბინძურების მთავარი პრობლემის მოგვარებისთვის.

ხაზგასასმელია ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით განხორციელებული მნიშვნელოვანი აქტივობები, რომელთა ფარგლებში გაუმჯობესდა გზდ-ს ადგილობრივი სამმართველოს შესაძლებლობები და მკვეთრად გაიზარდა ადგილზე ჩატარებული ინსპექტირებების რიცხვი.

მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ განახლდა მუნიციპალური ავტობუსების პარკი ეკოლოგიურად სუფთა ავტობუსებით, გაიზარდა ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სპექტრი, მოეწყო/რეაბილიტირდა 3 რეკრეაციული ზონა, ასევე, გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ფარგლებში ქ. რუსთავის სკოლებისთვის ჩატარდა იდეების კონკურსი - “სუფთა ჰაერი - ერთად ავიღოთ პასუხისმგებლობა”.

დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.1 - სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების შემცირება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

2021 წელს ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერებების მასა საბაზისო დონესთან შედარებით შემცირდა 9%-ით შემცირდა და 12 921 ტონა შეადგინა. აღნიშნული ძირითადად წარმოადგენს ადგილზე არსებული ცალკეული სამრეწველო ობიექტების მიერ ჰაერდაცვითი მოთხოვნების უკეთ აღსრულებისა და აირმტვერდამჭერი სისტემების (ფილტრები) გამართვის შედეგს, რასაც თავის მხრივ ხელი შეუწყო სამოქმედო გეგმის აქტივობებმა, კერძოდ ერთის მხრივ საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელებამ, რომლის შედეგად გამკაცრდა პასუხისმგებლობა გარემოსდაცვითი რეგულაციების დარღვევისთვის, ხოლო მეორეს მხრივ საკანონმდებლო მოთხოვნების აღსრულების მიზნით ინსპექტირების ღონისძიებების გააქტიურებამ. თუმცა იმ ფონზე, რომ საკანონმდებლო ცვლილებები 2021 წლის განმავლობაში ეტაპობრივად შევიდა ძალაში, აგრეთვე ფიქსირდებოდა ხარვეზები მსხვილი საწარმოების მიერ დაწესებული რეგულაციების დროული აღსრულებისა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების შესრულების კუთხით, ჰაერში მყარი ნივთიერებების გაფრქვევების მნიშვნელოვანი შემცირება ვერ იქნა მიღწეული.

იმისთვის რომ სრულად შევასრულოთ სამოქმედო გეგმის საკვანძო ამოცანა, საჭიროა, 2022 წლისთვის ქ. რუსთავში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ნივთიერებების მასა საბაზისო დონესთან შედარებით შემცირდეს დაახლოებით 85%-ით, რისთვისაც აუცილებელია მსხვილი საწარმოო ობიექტების მხრიდან დაწესებული რეგულაციების აღსრულება და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების შესრულება, აგრეთვე, აღნიშნული ობიექტების მიერ ინვესტიციების გაღება აირმტვერდამჭერი სისტემების გამართვისა და გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემების დანერგვისთვის.

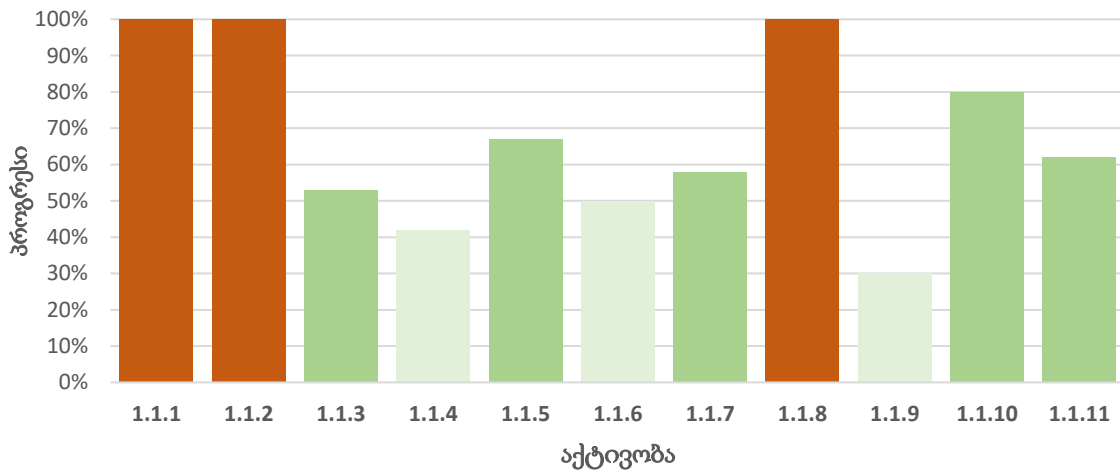
ამოცანის განხორციელებაზე პასუხისმგებელია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.

N	ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
1.1	სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების შემცირება	ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერების მასა	14151 ტონა	2010 ტონა	12880 ტონა	12921 ტონა

პროგრესი - აქტივობის დონე:

როგორც უკვე აღინიშნა, ამოცანა 1.1-ის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობების განხორციელების მიმართულებით მნიშვნელოვანი პროგრესი იქნა მიღწეული. ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი 11 აქტივობიდან 3 აქტივობა შესრულდა სრულად, 5 - მეტწილად, ხოლო 3 - ნაწილობრივ. აქტივობების შესრულების პროგრესმა კი შეადგინა 67%.

ამოცანა 1.1-ის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

აქტივობები დიდწილად განხორციელდა ადმინისტრაციული ხარჯებით, ხოლო ორი აქტივობის შემთხვევაში ნაცვლად დაგეგმილი 255 380 ლარისა, დაიხარჯა 42 493.5 ლარი.

სრულად შესრულებული აქტივობები უკავშირდება სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების მიზნით საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელებას, რომელიც გადავადდა და ნაცვლად 2020 წლის განხორციელდა 2021 წლის მარტში. კერძოდ, მიღებულ იქნა [საკანონმდებლო ცვლილებები სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა ზენორმული გაფრქვევებისთვის სანქციების გაზრდის \(1.1.1\), სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვისა \(1.1.2\) და სამინისტროსთვის გარკვეულ პირობებში რეგულირების ობიექტის საქმიანობის დროებით შეზღუდვის უფლებამოსილების მინიჭების \(1.1.8\) მიზნით. აგრეთვე, გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემის დასანერგად მიღებულ იქნა \[შესაბამისი კანონქვემდებარე აქტები\]\(#\) და შეიქმნა სათანადო ელექტრონული სისტემა \(1.1.3\). შესაბამისად, საანგარიშო პერიოდში ჩამოყალიბდა ჩარჩო ქ.](#)

რუსთავში არსებული ჰაერის დაბინძურების მთავარი პრობლემის გრძელვადიანი მოგვარებისთვის.

წარმატებულად მიმდინარეობს ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერება. აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში ქ. რუსთავში გზდ-ს მიერ განხორციელდა 44 რეგულირების ობიექტის 76 ინსპექტირება (1.1.11), რომლის შედეგად გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრისათვის 9 ობიექტს წარედგინა ადმინისტრაციული მიწერილობა და განესაზღვრა კონკრეტული გამოსასწორებელი ღონისძიებები შესაბამისი ვადებით (1.1.5). ამასთანავე, გზდ-ს რეგიონულ სამმართველოს დაემატა 4 ინსპექტორი (1.1.10).

საანგარიშო პერიოდში ქ. რუსთავში აღრიცხული „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ რეგულირებას დაქვემდებარებული საქმიანობის სუბიექტებიდან სამინისტროს მიერ ტექნოლოგიური პროცესის/ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე გაიცა 5 სკრინინგის გადაწყვეტილება და 5 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (1.1.4).

ამასთან, სამოქმედო გეგმის მიხედვით 2021 წელს უნდა დასრულებულიყო 4 აქტივობა, რომელთა შორის 3 აქტივობა მეტწილად, ხოლო 1 აქტივობა ნაწილობრივ შესრულებული. აღნიშნული აქტივობების განხორციელება გაგრძელდება 2022 წელს.

რისკები:

როგორც უკვე აღინიშნა, ამოცანის განსახორციელებლად და საბოლოო სამიზნე მაჩვენებლის მისაღწევად აუცილებელია მსხვილი საწარმოო ობიექტების მხრიდან დაწესებული რეგულაციების აღსრულება და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების შესრულება, რაც მოითხოვს აღნიშნული ობიექტების მიერ ინვესტიციების გაღებას. იმ შემთხვევაში, თუკი მსხვილი სამრეწველო ობიექტები არ უზრუნველყოფენ კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესრულებას ამოცანის შედეგის ინდიკატორი სრულად ვერ იქნება შესრულებული, რაც აგრეთვე გაართულებს სამოქმედო გეგმის გავლენის 1.1 ინდიკატორის სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევას და ქ. რუსთავში მტვრის უმცირესი ნაწილაკების საშუალო წლიური კონცენტრაციის ნორმის ფარგლებში მოქცევას.

აქტივობების დონეზე, საყურადღებოა, რომ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ანუ შესაბამისი საკანონმდებლო ვალდებულების ძალაში შესვლიდან 7 თვის შემდეგ, ქ. რუსთავში განთავსებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის განმახორციელებელი მხოლოდ ერთი სუბიექტი (იდენტიფიცირებულია დაახლოებით 15 აქტიური სუბიექტი, რომელსაც ეხება თვითმონიტორინგის ვალდებულება) არის დარეგისტრირებული დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ელექტრონულ სისტემაში და ახორციელებს გაფრქვევების თვითმონიტორინგს (1.1.3). შესაბამისად, ზემოაღნიშნული ობიექტების უმრავლესობა არ ახორციელებს გაფრქვევების უწყვეტ მონიტორინგს და არ აქვს დანერგილი სათანადო ტექნიკური მოწყობილობები, რაც ამცირებს მარეგულირებელი უწყებების შესაძლებლობებს სათანადო ზედამხედველობა გაუწიონ ადგილზე სამრეწველო საქმიანობას. ამ მხრივ აღსანიშნავია, რომ სამინისტროს მიერ გაწეული კონსულტაციების

ფარგლებში მიღებული ინფორმაციით, შესაბამისი საქმიანობის სუბიექტების უმრავლესობა უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვის პროცესშია. მნიშვნელოვანია ეს პროცესი ყველა შესაბამისი სამრეწველო ობიექტის მიერ ბოლომდე იქნას მიყვანილი, რათა ადგილზე მოხდეს საწარმოო გაფრქვევების ეფექტური კონტროლი.

საანგარიშო პერიოდში აგრეთვე გადავადდა „სამრეწველო ემისიების შესახებ“ კანონის პროექტის წარდგენა საქართველოს პარლამენტში (1.1.9) და იგი დაიგეგმა 2022 წლის საგაზაფხულო სესიისთვის. სამრეწველო ემისიების მართვის სისტემის შემდგომი გაუმჯობესებისა და სრულყოფისთვის მნიშვნელოვანია კანონის მიღება მოესწროს 2022 წლის ბოლომდე.

შემდგომი ნაბიჯები:

2022 წელს გაგრძელდება ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი შემდეგი აქტივობების განხორციელება:

- სამრეწველო ობიექტებში ეტაპობრივად დაინერგება ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემები (1.1.3);
- გაგრძელდება ტექნოლოგიური პროცესის/ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით მოქმედი საქმიანობის სუბიექტების სკრინინგის/გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცედურები (1.1.4);
- კიდევ უფრო გაფართოვდება ქ. რუსთავში არსებული რეგულირების ობიექტების გარემოსდაცვითი ინსპექტირება, გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრისათვის ობიექტებს წარედგინებათ ადმინისტრაციული მიწერილობა და დაუდგინდებათ კონკრეტული ღონისძიებები შესაბამისი ვადებით (1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.11);
- გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ადგილობრივ სამმართველოს დაემატება 1 თანამშრომელი (1.1.10);
- კანონმდებლობის შესაბამისად გაგრძელდება კომპანიების ნარჩენების მართვის გეგმების განხილვა/შეთანხმების პროცესი (1.1.7);
- საქართველოს პარლამენტს საგაზაფხულო სესიის ფარგლებში წარედგინება „სამრეწველო ემისიების შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი (1.1.9).

დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.2 - ქ. რუსთავში ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

2021 წელს 1.2 ამოცანის შედეგის ინდიკატორის კუთხით მცირედი პროგრესი იქნა მიღწეული. ქ. რუსთავში, მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის წლიური კონცენტრაცია წინა წლებთან შედარებით შემცირდა 3 ერთეულით და 52 მკგ/მ³ შეადგინა. რთულია აღნიშნული მაჩვენებლების განმაპირობებელი ზუსტი მიზეზების დადგენა, ვინაიდან სამოქმედო გეგმის ფარგლებში მუნიციპალური ავტობუსების პარკის განახლებასთან ერთად ბოლო პერიოდში ეროვნულ დონეზეც არაერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიება განხორციელდა,

რაც ხელს უწყობს აზოტის დიოქსიდის გაფრქვევების შემცირებას და პოზიტიურ ეფექტს ახდენს აღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაციის კლებაზეც.

ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ ამოცანის შესასრულებლად საჭიროა ხარისხობრივი მაჩვენებლის კიდევ 12 ერთეულით შემცირება, რაც ეროვნულ დონეზე დამატებითი ღონისძიებების გატარების გარეშე ნაკლებ სავარაუდოა.

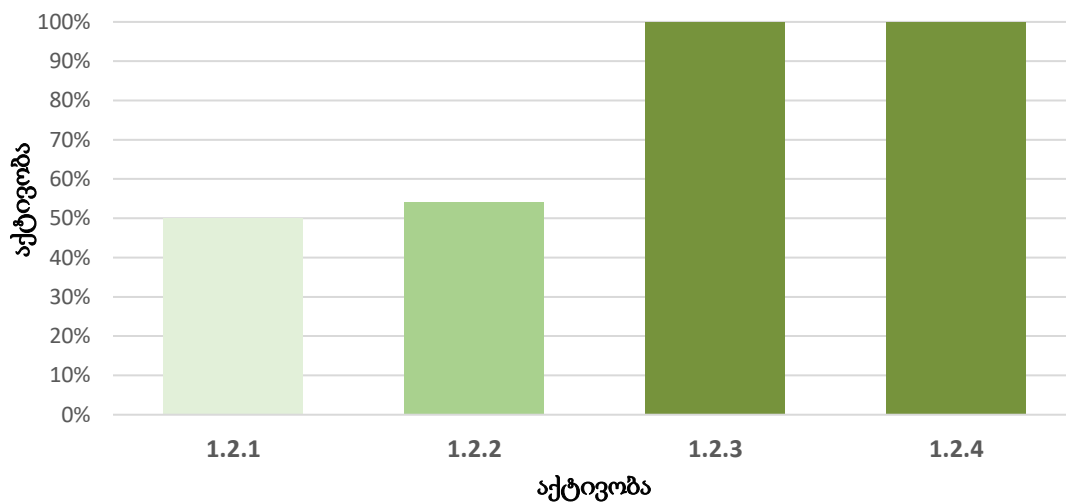
ამოცანის განხორციელებაზე პასუხისმგებელია ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია.

N	ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
1.2	ქ. რუსთავში ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირება	მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) წლიური კონცენტრაცია	NO ₂ – 55 მკგ/მ ³	NO ₂ – <40 მკგ/მ ³	NO ₂ – 55 მკგ/მ ³	NO ₂ – 52 მკგ/მ ³

პროგრესი - აქტივობის დონე:

მნიშვნელოვანი პროგრესი იქნა მიღწეული ქ. რუსთავში ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირების მიზნით დაგეგმილი აქტივობების განხორციელების კუთხით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად შესრულებულია 2 აქტივობა, მეტწილად და ნაწილობრივ კი - თითო-თითო. აქტივობების შესრულების პროგრესმა კი შეადგინა 76%.

ამოცანა 1.2-ის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობებიდან აღსანიშნავია, რომ 2021 წელს სრულად განახლდა ქ. რუსთავის მუნიციპალური ავტობუსების პარკი 40 ახალი ეკოლოგიურად სუფთა ავტობუსით (1.2.4). ასევე, დაწესდა შეღავათიანი ტარიფები მუნიციპალური ტრანსპორტით სარგებლობისთვის.

2021 წლის დაგეგმილი ბიუჯეტი შესრულდა 89%-ით, კერძოდ დაგეგმილი 6 784 000 ლარის ნაცვლად დაიხარჯა 6 027 157.51 ლარი.

რისკები:

მსხვილ ქალაქებში და მათ შორის ქ. რუსთავში აზოტის დიოქსიდის ნორმაზე გადაჭარბებული კონცენტრაციის მიზეზია მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების მზარდი რაოდენობა. როგორ უკვე აღინიშნა, პრობლემის მოსაგვარებლად არასაკმარისია ადგილობრივ დონეზე განხორციელებული აქტივობები და საჭიროა დამატებითი ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელება ეროვნულ დონეზე.

საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის მიხედვით 2021 წლისთვის გათვალისწინებული ინდიკატორი ფეხითა და ველოსიპედით გადაადგილების ინფრასტრუქტურის მოწყობის მიმართულებით სრულად ვერ იქნა მიღწეული (აქტივობა 1.2.1, 1.2.2). საჭიროა 2022 წლისთვის დამატებითი ძალისხმევების გამოჩენა, რათა მიღწეულ იქნას აქტივობების შედეგის ინდიკატორები.

შემდგომი ნაბიჯები:

2022 წელს გაგრძელდება ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი ორი აქტივობის განხორციელება. კერძოდ, განხორციელდება შემდეგი ღონისძიებები:

- მოეწყობა ფეხით გადაადგილების დამატებითი ინფრასტრუქტურის დაახლოებით 40 000 მ² ფართობზე (1.2.1);
- მოეწყობა ველოსიპედით გადაადგილების ინფრასტრუქტურის 3 000 მ² ფართობზე (1.2.2);

დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.3 - ქ. რუსთავში მწვანე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

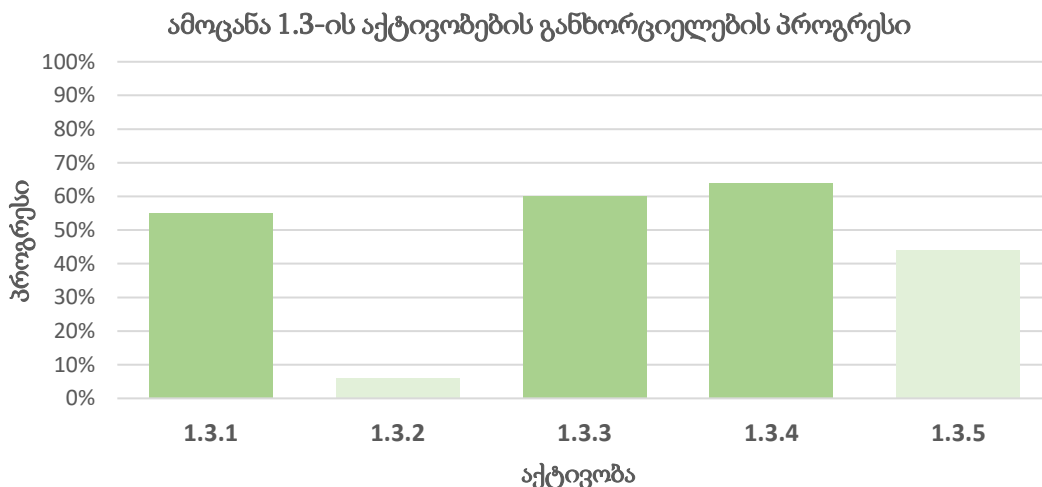
2021 წელს 2020 წელთან შედარებით ქ. რუსთავში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი გაიზარდა 7 ჰა-ით და 997 ჰა შეადგინა, რაც განპირობებულია 3 რეკრეაციულ ზონის მოწყობა-რეაბილიტაციით. შესაბამისად, პროგრესი ამოცანის განხორციელების კუთხით თვალსაჩინოა, თუმცა 2022 წლისათვის საჭიროა მწვანე ზონების მოწყობა 11 ჰა ტერიტორიაზე (2020-2021 წლებში მოეწყო სულ 12 ჰა), რათა დაგეგმილი ინდიკატორი სრულად იქნას მიღწეული.

ამოცანის განხორციელებაზე პასუხისმგებელია ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია.

N	ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
1.3	ქ. რუსთავში მწვანე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	ქალაქ რუსთავში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი	985 ჰა	1 008 ჰა	990 ჰა	997 ჰა

პროგრესი - აქტივობის დონე:

ამოცანა 1.3-ის ფარგლებში დაგეგმილი 5 აქტივობიდან 3 შესრულდა მეტწილად, ხოლო 2 - ნაწილობრივ. შესრულების პროგრესი შეადგენს 46%-ს, რაც მიუთითებს ქ. რუსთავში მწვანე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების მიმართულებით სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების შესრულების მცირედ შეფერხებაზე. აღნიშნული ძირითადად განპირობებულია რუსთავის კულტურისა და დასვენების პარკის რეკრეაციული შესაძლებლობების კიდევ უფრო განვითარების კუთხით (1.3.2) მიღწეული მცირე პროგრესით (სულ 6%).

ამოცანა 1.3-ის სხვა აქტივობების შესრულება დადგენილ ვადებთან და ინდიკატორებთან გაცილებით უფრო შესაბამისია. ამ თვალსაზრისით აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში ქ. რუსთავის ტერიტორიაზე დაირგო 2 100 ძირი ხე-მცენარე (1.3.1); რეაბილიტირდა ლიტერატურული სკვერი და ფალიაშვილისა და მშენებელთა ქუჩის მიმდებარედ არსებული სკვერები (1.3.3); რეაბილიტაცია ჩაუტარდა 58 000 მ² ფართობ გზას (1.3.4);

2021 წლის დაგეგმილი ბიუჯეტი შესრულდა 54%-ით, კერძოდ დაგეგმილი 11 260 000 ლარის ნაცვლად დაიხარჯა 6 078 776.73 ლარი.

რისკები:

საანგარიშო პერიოდში აქტივობათა განხორციელებას ხელი შეუშალა COVID-19-ის გავრცელების გამო შექმნილმა ეპიდემიოლოგიურმა ვითარებამ, რის გამოც სკოლებისთვის მცენარეთა ნერგების დარიგება არ მომხდარა (1.3.1).

საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის მიხედვით გათვალისწინებული ინდიკატორები სრულად ვერ იქნა მიღწეული ქალაქში ახალი მწვანე ნარგავების განთავსებისა (1.3.1) და კულტურისა და დასვენების პარკის რეკრეაციული შესაძლებლობების განვითარების (1.3.2) მიმართულებით. საჭიროა 2022 წლისთვის დამატებითი ძალისხმევის გამოჩენა, რათა მიღწეულ იქნას აქტივობების შედეგის ინდიკატორები.

შემდგომი ნაბიჯები:

2022 წელს გაგრძელდება ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი 5-ვე აქტივობის განხორციელება. კერძოდ, განხორციელდება შემდეგი ღონისძიებები:

- ქ. რუსთავის 8 სკოლას გადაეცემათ 800 ძირი მცენარე და ასევე ქალაქში განთავსდება დაახლოებით 9 000 ძირი ხე-მცენარე (1.3.1);
- რუსთავის კულტურისა და დასვენების პარკში განთავსდება დაახლოებით 2000 ძირი ხე-მცენარე და მოეწყობა სხვა მწვანე ინფრასტრუქტურა (1.3.2);
- დამატებით რეაბილიტირდება/მოეწყობა ოთხი რეკრეაციული ზონა (1.3.3);
- რეაბილიტირდება/დაიგება 65 000 მ²-მდე გზა (1.3.4);
- რეგულარულად (ყოველდღიურად) სველი წესით დასუფთავდება 20 კმ გზა (1.3.5).

დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.4 - ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

2021 წელს ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი ხორციელდებოდა 1 ავტომატურ სადგურზე და 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტზე. ამასთან, დაიწყო ატმოსფერულ ჰაერში დამატებით 4 მანვე ნივთიერების (ბენზ(ა)პირენის, კადმიუმის, დარიშხანის და ნიკელი) გაზომვები. შესაბამისად, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ქ. რუსთავში იზომება 12 დამბინძურებელი: PM10, PM2,5, NO2, SO2, CO, O3, Pb, C6H6, Cd, Ni, As, C20H12.

ამოცანის სრულად განსახორციელებლად საჭიროა ქ. რუსთავში მინიმუმ კიდევ ერთი ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის სადგურის ამოქმედება, რაც დაგეგმილია 2022 წლისათვის საერთაშორისო დონორების დახმარებით.

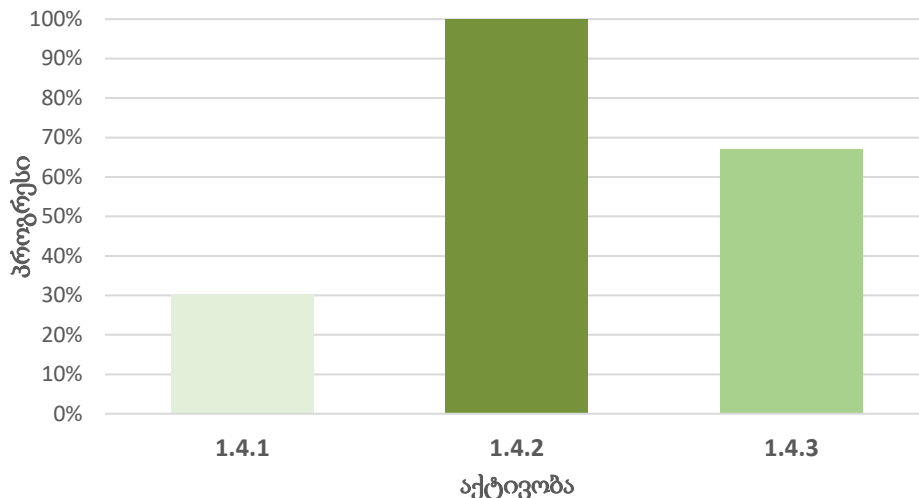
ამოცანის განხორციელებაზე პასუხისმგებელია სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო.

N	ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
1.4	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება	დაკვირვების პუნქტების/სადგურების და მონიტორინგის დაქვემდებარებული დამბინძურებლების რაოდენობა	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 8 დამბინძურებელი: PM10, PM2,5, NO2, SO2, CO, O3, Pb, C6H6.	2 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 12 დამბინძურებელი: PM10, PM2,5, NO2, SO2, CO, O3, Pb, C6H6, Cd, Ni, As, C20H12.	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 8 დამბინძურებელი: PM10, PM2,5, NO2, SO2, CO, O3, Pb, C6H6.	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 12 დამბინძურებელი: PM10, PM2,5, NO2, SO2, CO, O3, Pb, C6H6, Cd, Ni, As, C20H12.

პროგრესი - აქტივობის დონე:

ამოცანა 1.4-ის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობების შესრულება დადგენილი გრაფიკის შესაბამისად მიმდინარეობს. 3 აქტივობიდან 1 - სრულად, 1 - მეტწილად, 1 კი - ნაწილობრივად შესრულებული.

ამოცანა 1.4-ის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

2021 წლის დაგეგმილი ბიუჯეტი შესრულდა 139%-ით, კერძოდ დაგეგმილი 154 725 ლარის ნაცვლად დაიხარჯა 214 692 ლარი. აღნიშნული განპირობებულია მძიმე მეტალების მონიტორინგისთვის შექმნილი გრავიმეტრიული ხელსაწყოების გაზრდილი ღირებულებით.

რისკები:

საანგარიშო პერიოდში კონკრეტული რისკები არ დამდგარა. ამასთან, არსებობს რისკი, რომ 2022 წელს დონორული დაფინანსებით მიმდინარე პროექტის ფარგლებში ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის სადგურის განთავსება შესაძლოა გაჭიანურდეს სადგურის შესყიდვისა და საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანის პროცედურების გამო.

შემდგომი ნაბიჯები:

ამოცანის ფარგლებში 2022 წელს ქ. რუსთავში ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი გაგრძელდება ავტომატური სადგურის, გრავიმეტრიული ხელსაწყოებისა და ინდიკატორული გაზომვების (ჩატარდება კიდევ 4 ეტაპი 6 დაკვირვების წერტილში (1.4.3)) საშუალებით და განთავსდება ერთი ახალი ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის სადგური (1.4.1).

დეტალური პროგრესი 1.5 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.5 - ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების და მასში ჩართული მონაწილეების რაოდენობის გაზრდა

პროგრესი - ამოცანის დონე:

2021 წელს COVID-19-ის გავრცელების გამო შექმნილი მძიმე ეპიდემიოლოგიური ვითარების მიუხედავად ჩატარდა გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ამაღლების მრავალი ღონისძიება (მათ შორის ტრენინგები), ძირითადად ონლაინ ფორმატში, რომლებშიც ჩაერთო 650-მდე მონაწილე. შედეგად, 2020-2021 წლებში ჯამში გაიმართა 13 გარემოსდაცვითი

ლონისძიება (1.5.1; 1.5.5), რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 381-მა მონაწილემ, ჩატარდა 13 ტრენინგი და გადამზადდა 523 პირი (1.5.3, 1.5.4), მომზადდა და გავრცელდა 1300-მდე საინფორმაციო მასალა (1.5.2).

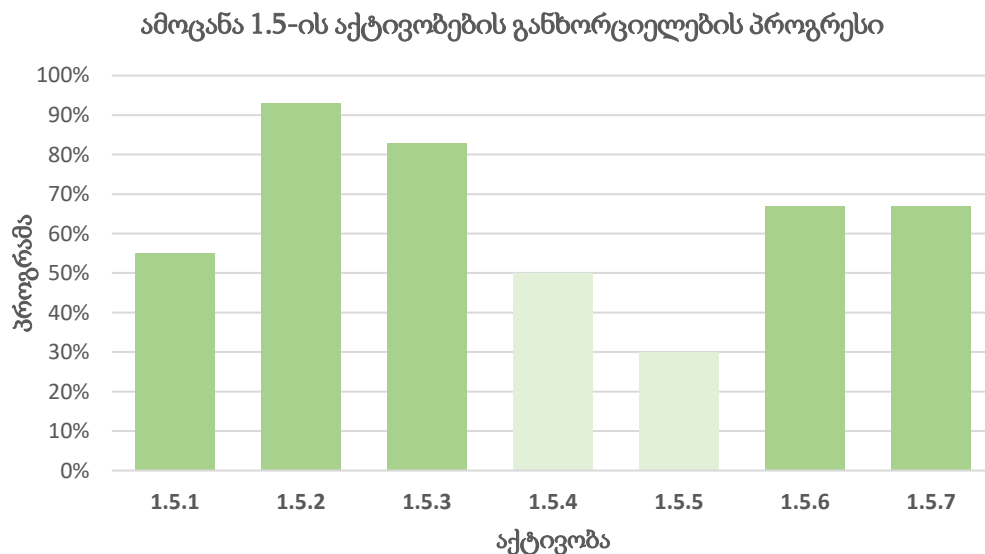
იმისთვის, რომ მიღწეულ იქნას სამიზნე მაჩვენებელი საჭიროა სულ მცირე 2-2 გარემოსდაცვითი ღონისძიებისა და ტრენინგის ჩატარება, ასევე 200-მდე საინფორმაციო მასალის გავრცელება.

ამოცანის განხორციელებაზე პასუხისმგებელია სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი. ასევე, ამოცანის 1.5.7 აქტივობაზე პასუხისმგებელია - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი.

N	ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი 2021 წლისთვის
1.5	ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების და მასში ჩართული მონაწილეების რაოდენობის გაზრდა	ქ. რუსთავში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების და ამ ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	1. ჩატარებული 1 აქტივობა და 50-მდე მონაწილე პირი 2. ჩატარებული 1 ტრენინგი და 30 მონაწილე პირი 3. გავრცელებული 150-მდე ბროშურა/ფლაერი	1. სულ მცირე 15 ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელშიც ჯამში ჩაერთო 1500 პირი 2. 15 ჩატარებული ტრენინგი და 300 გადამზადებული პირი 3. მომზადებული და გავრცელებული 1500 ცალი საინფორმაციო მასალა	1. ჩატარებული 3 გარემოსდაცვითი ღონისძიება და 100-მდე მონაწილე პირი 2. ჩატარებული 3 ტრენინგი და 148 გადამზადებული პირი 3. მომზადებული და გავრცელებული 0 ცალი საინფორმაციო მასალა	1. ჩატარებული 13 გარემოსდაცვითი ღონისძიება და 381 მონაწილე პირი. 2. ჩატარებული 13 ტრენინგი და 523 გადამზადებული პირი. 3. მომზადებული და გავრცელებული 1300-მდე საინფორმაციო მასალა.

პროგრესი - აქტივობის დონე:

ამოცანა 1.5-ის ფარგლებში დაგეგმილი 7 აქტივობიდან 5 მეტწილად შესრულდა, ხოლო 2 - ნაწილობრივ. აქტივობების შესრულების პროგრესმა კი შეადგინა 64%.

ამოცანის ფარგლებში საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა შემდეგი მნიშვნელოვანი აქტივობები:

- ორგანიზებულ იქნა 10 გარემოსდაცვითი აქტივობა/ღონისძიება (მათ შორის სამრეწველო ობიექტების მიერ), რომელშიც მონაწილეობა მიიღო დაახლოებით 281-მა მონაწილემ (1.5.1, 1.5.5). სამიზნე აუდიტორია მოიცავდა ქ. რუსთავის სკოლების მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს, მუნიციპალიტეტის საკრებულოსა და მერიის თანამშრომლებს, მსხვილი სამრეწველო ობიექტების წარმომადგენლებს და სხვა დაინტერესებულ პირებს. ამ ღონისძიებებს შორის აღსანიშნავია, რომ ჩატარდა [იდუების კონკურსი - “სუფთა ჰაერი - ერთად ავიღოთ პასუხისმგებლობა”](#) ქ. რუსთავის სკოლებისთვის, რომლის მიზანიც ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მნიშვნელობის შესახებ ცნობიერების ამაღლება და სასკოლო გარემოსდაცვით პროექტებში მასწავლებლებისა და მოსწავლეების ჩართულობის წახალისება იყო. კონკურსის შედეგად 3 გამარჯვებული სკოლა გამოვლინდა, რომლებიც სხვადასხვა გარემოსდაცვით ღონისძიებებს განახორციელებენ.
- გამოიცა [საინფორმაციო ბუკლეტი „ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი“](#), რომელიც აღწერს საქართველოში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის კუთხით არსებულ მდგომარეობას. ბროშურა ხელმისაწვდომია ელექტრონულად და ბეჭდური სახით (500 ეგზემპლარი), რომელიც მეტწილად უკვე გავრცელებულია (1.5.2).
- გზდ-ს ვებ-გვერდზე გამოქვეყნდა [2020 წლისა](#) და [2021 წელს](#) ჩატარებული ინსპექტირების შედეგები (1.5.7).
- ჩატარდა 3 ტრენინგ კურსი და დატრენინგდა გზდ-ს 214 ინსპექტორი ატმოსფერული ჰაერის დაცვის ახალი რეგულაციებისა და ნარჩენების მართვის, გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სისტემისა და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმისწარმოებისათვის საჭირო პროცედურების შესახებ (1.5.4).

2021 წელს შესრულდა დაგეგმილი ბიუჯეტის 48%, კერძოდ, 60 500 ლარის ნაცვლად დაიხარჯა 29 076 ლარი, რაც ერთი მხრივ განპირობებულია ღონისძიებების ონლაინ ფორმატში ჩატარებითა და ხარჯების დაზოგვით, ხოლო მეორე მხრივ, სამრეწველო ობიექტების მიერ ორგანიზებული გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციაზე არასრული ხელმისაწვდომობით.

რისკები:

როგორც უკვე აღინიშნა, საანგარიშო პერიოდში მთავარ გამოწვევას ამოცანით განსაზღვრულ ღონისძიებათა განხორციელებისთვის წარმოადგენდა კორონავირუსის გავრცელება და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული რისკები, რამაც ხელი შეუშალა ცნობიერების ღონისძიებების ამაღლების აქტივობების უშუალო ფორმატში ჩატარებას. პანდემიამ შესაძლოა ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობების შემდგომ განხორციელებასაც შეუშალოს ხელი.

კიდევ ერთ გამოწვევას წარმოადგენს გარემოსდაცვით ღონისძიებებში მონაწილეთა მცირე რაოდენობა, რაც ამოცანის შედეგის ერთ-ერთ ინდიკატორსაც წარმოადგენს და

ითვალისწინებს საერთო ჯამში 1500 მონაწილის ჩართვას ცნობიერების დონის ამაღლების აქტივობებში (2020-2021 წლებში ჩაერთო მხოლოდ 381 მონაწილე). აღნიშნული გამოწვეულია აქტივობების ძირითადად ონლაინ ფორმატში ჩატარებით, რომელიც ნაკლებიმზიდველია, და ასევე, საზოგადოების გარემოსდაცვითი საკითხებით ნაკლები დაინტერესებით. ამასთანავე, სამოქმედო გეგმის სამდივნოს ხელი არ მიუწვდება ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტების მიერ ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების (1.5.5) შესახებ სრულყოფილ ინფორმაციაზე და შესაბამისად, აღნიშნულ ღონისძიებებში მონაწილეთა რაოდენობაზე.

შემდეგი ნაბიჯები

2022 წელს გაგრძელდება ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი ყველა აქტივობის შესრულება. კერძოდ, განხორციელდება შემდეგი ღონისძიებები:

- ჩატარდება სულ მცირე 5 გარემოსდაცვითი ღონისძიება/აქტივობა (1.5.1);
- გავრცელდება სულ მცირე 200 ერთეული გარემოსდაცვითი საინფორმაციო მასალა (1.5.2);
- გარემოსდაცვით საკითხებზე, მათ შორის ჰაერის დაბინძურების თემაზე ჩატარდება სულ მცირე 5 ტრენინგი სხვადასხვა აუდიტორიისთვის (1.5.3);
- გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ინსპექტორებისთვის ჩატარდება 3 ტრენინგი (1.5.4);
- გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებებში ხელი შეეწყობა ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტების ჩართვას (1.5.5);
- გარემოს დაცვის საკითხებზე ქ. რუსთავში დაგეგმილი განხილვების შესახებ ინფორმაცია მიეწოდება კიდევ უფრო მეტ გამომწერს (1.5.6);
- ჩატარებული ინსპექტირების შედეგები ხელმისაწვდომი იქნება ინსპექტირების დასრულებიდან ერთი თვის ვადაში (1.5.7).

გამოწვევები და რეკომენდაციები

სამოქმედო გეგმის განხორციელებისა და ქ. რუსთავში ჰაერის დაბინძურების პრობლემის მოგვარებისთვის მთავარ გამოწვევას ქალაქში არსებული მსხვილი საწარმოო ობიექტების მიერ ჰაერდაცვითი კანონმდებლობისა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების არასათანადოდ შესრულება წარმოადგენს, რაც მოითხოვს ობიექტების მხრიდან დამატებითი ინვესტიციების გაღებას. აღნიშნულ საწარმოებს, გარდა ერთისა, ასევე არ აქვთ დანერგილი ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის სისტემა. მიუხედავად ამ მიმართულებით საქმიანობის სუბიექტების უმრავლესობის აქტიური სამზადისისა, აღნიშნული პროცესის დასაჩქარებლად მიზანშეწონილია გაგრძელდეს როგორც ხელშეწყობი (კონსულტაცია, საინფორმაციო შეხვედრა, ა.შ.), ასევე კანონმდებლობით განსაზღვრული იძულებისა და დასჯის მექანიზმების გამოყენება. აგრეთვე, მიზანშეწონილია გაგრძელდეს აქტიური

გარემოსდაცვითი საზედამხედველო საქმიანობა ადგილზე ჰაერდაცვითი რეგულაციების აღსრულების კონტროლის მიზნით.

კიდევ ერთი გამოწვევაა, ქ. რუსთავში და ასევე სხვა მსხვილ ქალაქებში ჰაერში აზოტის დიოქსიდის კონცენტრაციის ზღვრულად დასაშვებ ნორმაზე გადაჭარბება, რის მოსაგვარებლადაც საჭიროა დამატებითი ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელება ეროვნულ დონეზე. მიზანშეწონილია, ტრანსპორტის სექტორიდან გაფრქვევების შესამცირებლად აქტივობების დაგეგმვა საქართველოს გარემოს დაცვის მოქმედებათა მეოთხე ეროვნული პროგრამის (NEAP IV) ფარგლებში, რომლის შემუშავებაც საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა.

საანგარიშო პერიოდში კორონავირუსის პანდემიით გამოწვეულმა ეპიდემიოლოგიურმა ვითარებამ უარყოფითი გავლენა იქონია გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ამაღლების აქტივობებზე, რის გამოც აქტივობების ნაწილი ონლაინ რეჟიმში განხორციელდა. რეკომენდირებულია, შესაძლებლობის შემთხვევაში, შესაბამისი სამედიცინო მოთხოვნების დაცვით 2022 წელს ცნობიერების დონის ამაღლების გარკვეული აქტივობები ჩატარდეს პირდაპირ ფორმატში. აგრეთვე, რეკომენდირებულია, დამყარდეს აქტიური კომუნიკაცია ქ. რუსთავში მდებარე საწარმოებთან, რათა დაიგეგმოს ერთობლივი გარემოსდაცვითი ღონისძიებები ან/და მათგან მიღებული იქნას სრულყოფილი ინფორმაცია განხორციელებული მსგავსი აქტივობების შესახებ.

ქ. რუსთავში გარკვეული მწვანე ინფრასტრუქტურული ღონისძიებების შეფერხების აღმოფხვრის მიზნით, რეკომენდირებულია ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიამ დროულად მიიღოს მხედველობაში არსებული რისკები და უზრუნველყოს დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ღონისძიებების სრულად განხორციელება, განსაკუთრებით რუსთავის კულტურისა და დასვენების პარკის რეკრეაციული შესაძლებლობების განვითარების კუთხით (1.3.2).

მისასაღმებელია დონორული დაფინანსების მოძიება ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის დამატებითი ავტომატური სადგურის (1.4.1) განთავსებისთვის. რეკომენდირებულია აღნიშნული სადგურის შექმნა გათვალისწინებულ იქნას შესაბამისი პროექტების პირველი რიგის ღონისძიებად და იგი დროულად იქნას შექმნილი და განთავსებული, რათა გამოჩნდეს ქალაქში ჰაერის დაბინძურების სრული სურათი.

კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში

2020-2022 წლების ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგის 2021 წლის კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში

#	მიზანი/ამოცანა	გავლენის/ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი 2020 წლისთვის	მაჩვენებელი საანგარიშო წლისთვის	პროგრესი (აღწერა)
1	ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებ	მტვრის უმცირესი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) საშუალო წლიური კონცენტრაცია	PM10 - 63 მკგ/მ ³ PM2.5 - 32 მკგ/მ ³	PM10 - <40 მკგ/მ ³ PM2.5 - <20 მკგ/მ ³	PM10 - 58 მკგ/მ ³ PM2.5 - 31 მკგ/მ ³	PM10 - 63 მკგ/მ ³ PM2.5 - 32 მკგ/მ ³	
		მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას მონიტორინგის ორ პუნქტზე	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია ნორმას არ აჭარბებს მონიტორინგის არცერთ პუნქტზე	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას მონიტორინგის ორ პუნქტზე	NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას მონიტორინგის ორ პუნქტზე	
		SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ისა და C ₆ H ₆ -ს საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	
		Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის საშუალო კონცენტრაცია	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია არ იზომება	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია იზომება და საშუალო კონცენტრაცია ნორმის ფარგლებშია	Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია არ იზომება	2021 წლის დეკემბრიდან Cd-ის, Ni-ის, As-ისა და C ₂₀ H ₁₂ -ის კონცენტრაცია ისაზღვრება და წლის საშუალო კონცენტრაცია წარმოდგენილი იქნება 2022 წლის დეკემბერში	

1.1	სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების შემცირება	ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერებების მასა	14151 ტონა	2010 ტონა	12880 ტონა	12921 ტონა	საბაზისო დონესთან შედარებით საანგარიშო პერიოდში ქ. რუსთავში სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერული ჰაერში გაფრქვეული მყარი ნივთიერებების მასა შემცირდა 1230 ტონით ანუ დაახლოებით 9%-ით და შეადგინა 12921 ტონა. აღნიშნული ძირითადად წარმოადგენს ადგილზე არსებული ცალკეული სამრეწველო ობიექტების მიერ ჰაერდაცვითი მოთხოვნების უკეთ აღსრულებისა და აირმტვერდამჭერი სისტემების (ფილტრები) გამართვის შედეგს, რასაც თავის მხრივ ხელი შეუწყო სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელებამ. იმისთვის რომ სრულად მიღწეულ იქნას ამოცანა, საჭიროა საბაზისო დონესთან შედარებით ჰაერში გაფრქვეული ნივთიერებების მასა შემცირდეს დაახლოებით 85%-ით, რისთვისაც აუცილებელია დაწესებული საკანონმდებლო რეგულაციების აღსრულების კუთხით ხარვეზების აღმოფხვრა და მსხვილი საწარმოების მხრიდან გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის / გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების შესრულება.
1.2	ქ. რუსთავში ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის შემცირება	მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) წლიური კონცენტრაცია	NO ₂ – 55 მკგ/მ ³	NO ₂ – <40 მკგ/მ ³	NO ₂ – 55 მკგ/მ ³	NO ₂ – 52 მკგ/მ ³	წინა წლებთან შედარებით საანგარიშო პერიოდში ქ. რუსთავში მთავარი მაგისტრალის გასწვრივ აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) წლიური კონცენტრაცია შემცირდა 3 ერთეულით, რასაც ხელი შეუწყო ევრო 5-ის სტანდარტის ავტომობილებით მუნიციპალური ავტომობილების პარკის განახლებამ, ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებამ გადაადგილების ალტერნატიული საშუალებების განვითარებისთვის და ეროვნულ დონეზე განხორციელებულმა სხვა ღონისძიებებმა.
1.3	ქ. რუსთავში მწვანე ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	ქალაქ რუსთავში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი	985 ჰა	1 008 ჰა	990 ჰა	997 ჰა	ქალაქ რუსთავის ტერიტორიაზე დასრულდა მოეწყო და რეაბილიტაცია ჩაუტარდა 3 რეკრეაციულ ზონას, რომლის შედეგად ქალაქში მწვანე ზონების ჯამური ფართობი 7 ჰა-ით გაიზარდა.
1.4	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება	დაკვირვების პუნქტების/სადგურების და მონიტორინგის დაქვემდებარებული დაბინძურებლების რაოდენობა	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 8 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ .	2 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 12 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ , Cd, Ni, As, C ₂₀ H ₁₂ .	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 8 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ .	1 ავტომატური სადგური 6 ინდიკატორული გაზომვის პუნქტი 12 დამბინძურებელი: PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃ , Pb, C ₆ H ₆ , Cd, Ni, As, C ₂₀ H ₁₂ .	ქ. რუსთავში დაიწყო ბენზ(ა)პირენის, კადმიუმის, დარიშხანის და ნიკელის კონცენტრაციების გაზომვები; განხორციელდა ინდიკატორული გაზომვების 4 ეტაპი ქალაქის 6 პუნქტში. გაფორმდა საგრანტო შეთანხმება SIDA-სთან, რომლის ფარგლებშიც ქალაქს 2022 წელს დაემატება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის ავტომატური სადგური.

1.5	ქ. რუსთავში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების და მასში ჩართული მონაწილეების რაოდენობის გაზრდა	ქ. რუსთავში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების და ამ ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	1. ჩატარებული 1 აქტივობა და 50-მდე მონაწილე პირი 2. ჩატარებული 1 ტრენინგი და 30 მონაწილე პირი 3. გავრცელებული 150-მდე ბროშურა/ფლაერი	1. სულ მცირე 15 ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელშიც ჯამში ჩაერთო 1500 პირი 2. 15 ჩატარებული ტრენინგი და 300 გადაამზადებული პირი 3. მომზადებული და გავრცელებული 1500 ცალი საინფორმაციო მასალა	1. ჩატარებული 3 გარემოსდაცვითი ღონისძიება და 100-მდე მონაწილე პირი 2. ჩატარებული 3 ტრენინგი და 148 მონაწილე პირი 3. მომზადებული და გავრცელებული 0 ცალი საინფორმაციო მასალა	1. ჩატარებული 13 გარემოსდაცვითი ღონისძიება და 381 მონაწილე პირი. 2. ჩატარებული 13 ტრენინგი და 523 გადაამზადებული პირი. 3. მომზადებული და გავრცელებული 1300-მდე საინფორმაციო მასალა.	2021 წელს ჩატარდა ჰაერის დაცვასთან დაკავშირებული 7 აქტივობა, რომელშიც ჯამში 281-მა პირმა მიიღო მონაწილეობა; ჩატარდა 7 ტრენინგი ჰაერის დაცვის თემატიკაზე სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის და გადაამზადდა 161 დაინტერესებული მონაწილე; დაიბეჭდა 1500 და გავრცელდა დაახლოებით 1300 საინფორმაციო შინაარსის მასალა ჰაერის დაცვასთან დაკავშირებით; გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ინსპექტორებისთვის ჩატარდა 3 ტრენინგი და გადაამზადდა 214 თანამშრომელი ახალი რეგულაციების ეფექტურად აღსრულების მიზნით; ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტებმა 3 გარემოსდაცვითი ღონისძიება განახორციელეს;
-----	--	--	--	---	--	--	---

#	აქტივობა	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	პასუხისმგებელი უწყება	შესრულების ვადა	სტატუსი	პროგრესი	მოკლე აღწერა	შედეგი	ბიუჯეტი (ლ)	ბიუჯეტის შესრულება
1.1.1	სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა ზენორმული გაფრქვევების შემაკავებელი პრევენციული ეფექტის მისაღწევად სანქციების გაზრდა საკანონმდებლო ცვლილების საფუძველზე	მიღებული ცვლილებების პროექტი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2020 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა დაგვიანებით	100%	2021 წლის 2 მარტს მიღებულ იქნა საქართველოს კანონი N249-IVმს-XXIII „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ , რომლის საშუალებით გაიზარდა სანქციები სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა ზენორმული გაფრქვევებისთვის. აღნიშნული კანონის მიხედვით სანქციები ასევე გაიზარდა აირბეტერდამჭერი სისტემის არქონის ან გამოუყენებლობისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ან გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის პირობების დარღვევისთვის. ამასთან, დაწესდა ფულადი ჯარიმები სტაციონარული წყაროებიდან გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის ინსტრუმენტული მეთოდით უწყვეტად განსაზღვრის ვალდებულების შეუსრულებლობისთვის.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი
1.1.2	სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვისა და ინსტრუმენტულ მეთოდზე გადასვლისთვის საკანონმდებლო ბაზის შექმნა	მიღებული ცვლილებების პროექტი „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2020 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა დაგვიანებით	100%	2021 წლის 2 მარტს მიღებულ იქნა საქართველოს კანონი N246-IVმს-XXIII „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე , რომლის საშუალებით 2021 წლის 1 ივნისიდან სავალდებულო გახდა ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების ინსტრუმენტული მეთოდით უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვა. ახალი საკანონმდებლო მოთხოვნა შეეხო 100-მდე საქმიანობის სუბიექტს, რომელთა შორის დაახლოებით 25 (15 აქტიური) მდებარეობს ქალაქ რუსთავში. ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილებების შესაბამისად გარემოსა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ ბიზნეს ოპერატორებთან კონსულტაციით შეიმუშავა და საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 27 აპრილის N192 დადგინებით დამტკიცდა ცვლილებები „დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგის და ანგარიშგების წარმოების ტექნიკურ რეგლამენტში“ . აღნიშნული ცვლილების მიზანს წარმოადგენდა ტექნიკური მოთხოვნების დაწესება ინსტრუმენტული		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი

							მეთოდით ორგანიზებული გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის უწყვეტი განსაზღვრისთვის და აგრეთვე, იმ მავნე ნივთიერებების და პარამეტრების ნუსხის დადგენა, რომელთა განსაზღვრაც სავალდებულოა.			
1.1.3	სტაციონარული წყაროების მიერ მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი თვითმონიტორინგის სისტემის დანერგვის მონიტორინგი და სამინისტროს ბაზაზე თვითმონიტორინგის მონაცემების მიმღები ელექტრონული სისტემის შექმნა	სამინისტროს ბაზაზე დანერგილი შესაბამისი ელექტრონული სისტემა	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2021 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	53%	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ბაზაზე დაინერგა დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ელექტრონული სისტემა. ამასთან, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 24 მაისის N2-740 ბრძანებით დამტკიცდა დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ელექტრონული სისტემის წარმოების ინსტრუქცია, რომელიც ადგენს ელექტრონული სისტემის წარმოების წესს, განსაზღვრავს სისტემის ძირითად მომხმარებლებსა და მათ უფლებებს და აწესებს ტექნიკურ მოთხოვნებს სისტემის გამართული ფუნქციონირებისთვის.</p> <p>2021 წლის მდგომარეობით, ქ. რუსთავში მოქმედი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის განმახორციელებელი სუბიექტებიდან (დაახლოებით 15 აქტიური სუბიექტი, რომელსაც ეხება თვითმონიტორინგის ვალდებულება) დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ელექტრონულ სისტემაში ჩართულია მხოლოდ ერთი სუბიექტი - შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯია“-ს კუთვნილი მანგანუმის ოქსიდისა და მანგანუმის სულფატის საწარმო. ელექტრონულ სისტემაში რეგისტრაციის მიზნით ასევე მომართა ორმა კომპანიამ - შპს „რუსთავის ფოლადი“ და სს „რუსთავის აზოტი“.</p>		100000	20000
1.1.4	„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ გათვალისწინებული პროცედურების განხორციელება ქ. რუსთავში ტექნოლოგიური პროცესის ცვლილებით მოქმედი ობიექტებისთვის	ტექნოლოგიური პროცესის/ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით მოქმედ ყველა საქმიანობის სუბიექტს, არსებული რეალობის გათვალისწინებით, აქვს გავლილი სკრინინგის/გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცედურა	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	42%	<p>საანგარიშო პერიოდში ქ. რუსთავში აღრიცხული „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ რეგულირებას დაქვემდებარებული საქმიანობის სუბიექტებიდან (დაახლოებით 26 საწარმო) სამინისტროს მიერ ტექნოლოგიური პროცესის/ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე გაიცა 5 სკრინინგის გადაწყვეტილება (შპს ჯეოსთილი, შპს მეგა ცემენტი, შპს ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია (2 გადაწყვეტილება)) და გადაწყვეტილება საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარების შესახებ - შპს სოლო) და 5 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (შპს ვია 2019, შპს სოლო, შპს მაქს იმპორტი, სს რუსთავის აზოტი და შპს რუსელიისი).</p> <p>შესაბამისად, ჯამში 2020-2021 წლებში ტექნოლოგიური პროცესის/ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით ქ. რუსთავში მოქმედ საქმიანობის სუბიექტებზე გაცემულია 8 სკრინინგის გადაწყვეტილება და 5 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.</p>		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი

1.1.5	<p>ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული კონკრეტული გეგმის შემუშავება</p> <p>ობიექტებისათვის, რომლებიც არ არიან შესაბამისობაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობებთან ან კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან</p>	<p>ქ. რუსთავში არსებული სტაციონარული ობიექტების რაოდენობა, რომელსაც აქვთ განსაზღვრული კონკრეტული გეგმა, მათ შორის დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები</p>	<p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p> <p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი</p>	2021 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	67%	<p>2020-2021 წელს ქ. რუსთავში ჩატარებული ინსპექტირების შედეგად გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრისათვის 2021 წელს 9 ობიექტს წარედგინა ადმინისტრაციული მიწერილობა (10) და განესაზღვრა კონკრეტული გამოსასწორებელი ღონისძიებები შესაბამისი გონივრული ვადებით:</p> <ul style="list-style-type: none"> - შპს ჯეოსთილი - მეტალურგია - შპს ფერო ელოს ფროდაქმენი - მეტალურგია - შპს ეი-ემ-ბი ალოსი - მეტალურგია (2 მიწერ.) - შპს არესემ კორპ - მეტალურგია - სს რუსთავის აზოტი - ქიმიური წარმოება - შპს სოლო - ცემენტის წარმოება - შპს მაქს იმპორტი - ცემენტის წარმოება - შპს ვივაცემენტი - ცემენტის წარმოება - შპს მეგა ცემენტი - ცემენტის წარმოება <p>ქ. რუსთავში 2021 წელს ინსპექტირებული ობიექტების მიმართ დარღვევათა გამსწორების მიზნით ღონისძიების შემუშავების პროცედურები გაგრძელდება.</p>		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი
1.1.6	<p>ქ. რუსთავში არსებული სტაციონარული ობიექტებისთვის ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების ზედამხედველობა</p>	<p>ყოველწლიურად განხორციელებული ინსპექტირება ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ღონისძიებების შესრულების მიზნით</p> <p>ინსპექტირებული რეგულირების ობიექტების წილი, რომელიც ასრულებს წარდგენილი ადმინისტრაციული მიწერილობებით დადგენილ ღონისძიებებს განსაზღვრულ ვადებში</p>	<p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი</p>	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	50%	<p>2021 წელს 3 ობიექტზე (შპს ჯეოსთილი, შპს მაქს იმპორტი, შპს სოლო) განხორციელდა ინსპექტირება ადმინისტრაციული მიწერილობებით განსაზღვრული ღონისძიებების შესრულების გადამოწმების მიზნით:</p> <ul style="list-style-type: none"> - შპს ჯეოსთილში გამოვლინდა ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ვალდებულებების შეუსრულებლობა; - შპს მაქს იმპორტისა და შპს სოლოს მიერ ადმინისტრაციული მიწერილობებით განსაზღვრულ გონივრულ ვადებში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების დარღვეული პირობები გამოსწორებულია. 		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი
1.1.7	<p>ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტების მიერ ნარჩენების მართვის კოდექსის ვალდებულებების აღსრულების პროცესის გააქტიურება</p>	<p>ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტების მიერ ნარჩენების მართვის კოდექსის ვალდებულებების აღსრულების პროცესის გააქტიურება</p> <p>ინსპექტირებული კომპანიების წილი, რომლებიც ასრულებენ შეთანხმებულ ნარჩენების მართვის გეგმებს და ნარჩენების მართვის კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ვალდებულებებს</p>	<p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p> <p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი</p>	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	58%	<p>საანგარიშო პერიოდში საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმების შესთანხმებლად მიმართა ქ. რუსთავში არსებულმა შეიქმნა სამრეწველო ობიექტმა (სს რუსთავის აზოტი, შპს კავკასპაკ, შპს მაქს იმპორტი, შპს რუსთავის ფოლადი, შპს სოლო, შპს ემენ ქემიკალ ჯორჯია, შპს მტკვარი ენერჯი). მათ შორის შეთანხმებულ იქნა 4 მართვის გეგმა (შპს კავკასპაკ, შპს მაქს იმპორტი, შპს რუსთავის ფოლადი, შპს სოლო), 3 მართვის გეგმა კი განხილვის ეტაზე (სს რუსთავის აზოტი, შპს ემენ ქემიკალ ჯორჯია, შპს მტკვარი ენერჯი). ამასთან, 2020 წელს წარმოდგენილ ნარჩენების მართვის გეგმასთან დაკავშირებით 1 კომპანიას (შპს კომპოზიტი) წარდგენილი აქვს შენიშვნები.</p> <p>გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ ქ. რუსთავში განხორციელდა 44 რეგულირების ობიექტის 76 ინსპექტირება, მათგან 6 ობიექტის ინსპექტირებისას გამოვლინდა ნარჩენების მართვის კოდექსის დარღვევა, რაზედაც შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა ოქმები.</p>		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი

1.1.8	სამინისტროსთვის გარკვეულ პირობებში რეგულირების ობიექტის საქმიანობის დროებით შეზღუდვის უფლებამოსილების მინიჭების შესახებ კანონპროექტის შემუშავება	მიღებული ცვლილებების პროექტი „გარემოს დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2020 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა დავიანებით	100%	<p>2021 წლის 2 მარტს მიღებულ იქნა საქართველოს კანონი N245-IVმს-XXმ „გარემოს დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, რომლის მიხედვით თუ შესაბამისი რეგულირების ობიექტი საქმიანობას საქართველოს გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული სავალდებულო დოკუმენტის გარეშე ახორციელებს, ან მისი საქმიანობა გარემოს მნიშვნელოვან საფრთხეს უქმნის და მისი აღმოფხვრა სავალდებულოა, თუმცა ამის დაუყოვნებლივ განხორციელება შეუძლებელია, ან რეგულირების ობიექტის საქმიანობამ შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ადამიანის სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას ანდა მტკიცებულებებს, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი უფლებამოსილია დროებით შეზღუდოს რეგულირების ობიექტის საქმიანობა.</p> <p>გარემოსთვის შექმნილი მნიშვნელოვანი საფრთხის განსაზღვრელი კრიტერიუმების განსაზღვრის მიზნით შემუშავდა და დამტკიცდა ცვლილებები „საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელმწიფო საექსპერტო დაწესებულების – გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 თებერვლის N61 დადგინებებში.</p> <p>კანონის ამოქმედების შემდეგ, რუსთავის 2 ობიექტს წარედგინა ადმინისტრაციული მიწერილობა: - შპს ეი-ემ-ბი ალოს - ადმინისტრაციული მიწერილობა გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით გათვალისწინებული შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებამდე არ განახორციელონ ნამუშევარი ზეთების რეგენერაცია. - შპს მეგა ცემენტი - ადმინისტრაციული მიწერილობა უნებართვოდ მოწყობილი სილოსების (2 ერთეული) ექსპლუატაციის შეჩერების თაობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებამდე.</p>		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი
1.1.9	სამრეწველო ემისიების შესახებ საქართველოს კანონის მიღება	მიღებული საქართველოს კანონი „სამრეწველო ემისიების შესახებ“	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	30%	სამინისტროს მიერ შემუშავებულია „სამრეწველო ემისიების შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი , რომლის ინიცირება საქართველოს პარლამენტში დაგეგმილია 2022 წლის საგაზაფხულო სესიის ფარგლებში.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი
1.1.10	გზდ-ის ქვემო ქართლის რეგიონულ სამმართველოს დამატებითი ადამიანური რესურსებით უზრუნველყოფა	გაზრდილი ადამიანური რესურსები სულ მცირე 5 ინსპექტორით	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2021 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	80%	2021 წელს გამოცხადდა კონკურსი გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ქვემო ქართლის რეგიონულ სამმართველოში ინსპექტორის 5 ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად, კონკურსის წესის ამ ეტაპზე აყვანილ იქნა 4 ინსპექტორი.		155380	22493.5
1.1.11	გზდ-ს მიერ ქ. რუსთავში არსებული საწარმოების ინსპექტირების რაოდენობის გაზრდა	2021 წ. – 40-ზე მეტი ინსპექტირებული რეგულირების ობიექტი; (მათგან 15 ნებართვის/გადაწყვეტილების პირობების კომპლექსური შემოწმება).	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	62%	გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა 44 რეგულირების ობიექტის 76, მათგან 18 გარემოზე შემოქმედების ნებართვის / გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მქონე ობიექტის კომპლექსური შემოწმება.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი

1.2.1	ფებით გადაადგილების დამატებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობა	განახლებული ტროტუარების ჯამური ფართობი 2021 წ. - 39 000 მ2	ქ.რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	50%	ტროტუარები მოეწყო ქ. რუსთავის შემდეგ ლოკაციებზე: 1. ჭყონდიდელის დასახლებაში შიდა კვარტალური გზების მიმდებარედ; 2. ქ. რუსთავის N18 ზაგა-ზადის მიმდებარედ, მე-12 მკ.რ.-სა და მე-16 მკ.რ.-ს შორის არსებული ტროტუარი, ამირან ფანცულაიას ქუჩის მიმდებარედ (მე-18 მკ.რ.) და მე-19 მკ.რ.-ს N11 კორპუსის მიმდებარედ არსებული ტროტუარები; 21 - ე მკ.რ.-ის #21-ის , სტამბულის ზაზრის ტერიტორიის, ბოსტან ქალაქის , მე-8, მე-18, მე-19 მკ.რ.-ების და ამფითეატრის მიმდებარედ. უახლოს მომავალში დასრულდება რუსთაველისა და ჭავჭავაძის ქუჩების მიმდებარედ ტროტუარების მოწყობა. საერთო ჯამში მოხდა 16 453 მ ² -მდე ტროტუარის მოწყობა.		1560000	1007157.51
1.2.2	ველოსიპედით გადაადგილების ინფრასტრუქტურის მოწყობა	ველობლიკებით დაფარული ქუჩების ჯამური ფართობი 2021 წ. - 3500 მ2	ქ.რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	54%	ქალაქ რუსთავში, ფალიაშვილის ქუჩაზე დასრულდა ახალგაზრდობის პარკის მოწყობის სამუშაოები, პარკის გარშემო 2300 მ ² ფართობზე მოეწყო ველობლიკები შესაბამისი საგზაო აღნიშვნებით.		105000	125000
1.2.4	მუნიციპალური ავტობუსების პარკის განახლება	40 ახალი მუნიციპალური ავტობუსი	ქ.რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია	2021 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (EBRD) ფინანსური მხარდაჭერით შეძენილ იქნა ევრო 5-ის სტანდარტის „ოტოკარის“ წარმოების მწვანე ფერის 40 ახალი მუნიციპალური ავტობუსი. ავტობუსები ადაპტირებულია შშმ პირებზე. დღეის მდგომარეობით ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტს ემსახურება 40 ახალი ავტობუსი. აგრეთვე, შემუშავდა ქალაქში ახალი მუნიციპალური ავტობუსების მარშრუტები. ახალი ავტობუსების შემოყვანის პარალელურად გაუმჯობესდა მუნიციპალური ტრანსპორტით სარგებლობის სოციალური პაკეტი. ნაცვლად 7795 ბენეფიციარისა შეღავათიანი ტარიფით მგზავრობს 60 ათასი რუსთაველი. მუნიციპალური ტრანსპორტით მგზავრობა სრულიად უფასოა ვეტერანებისთვის და შშმ პირებისთვის, 10 თეთრად ქალაქში გადაადგილდებიან სოციალურად დაუცველები და მოსწავლეები. დანარჩენი ბენეფიციარებისთვის, კი ავტობუსით გადაადგილების საფასური 20 თეთრს შეადგენს. შეღავათიანმა ტარიფებმა კიდევ უფრო შეუწყო ხელი მუნიციპალური ტრანსპორტის პოპულარიზაციას.		4895000	4895000
1.3.1	არსებული მწვანე საფარის მოვლა/პატრონობა და ახალი მწვანე ნარგავების განთავსება ქალაქის ტერიტორიაზე	ყოველწლიურად ჩატარებული მოვლითი სამუშაოების რაოდენობა 2021 წ. - განთავსებული 5000 ძირი ხე-მცენარე	ა(ა)იპ „რუსთავსერვის ცენტრი“	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	55%	ქალაქ რუსთავის ტერიტორიის 7 სხვადასხვა ლოკაციაზე 2021 წელს დაირგო 2 100 ძირი ხე-მცენარე. კერძოდ, ფალიაშვილის ქუჩის შუა გამყოფი ზოლი - 285 ძირი, ლეონიძის სახელობის სკვერი - 90 ძირი, ქ. რუსთავის N34 ბაღი - 33 ძირი, იალღუჯის მ/ტ - 400 ძირი, ჭყონდიდელის დასახლება- 65 ძირი, ქ. რუსთავის ცენტრალური სტადიონი - 6 ძირი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ დაიწყო ჭალის ტყის ტერიტორიის აღდგენა და აღნიშნულ ტერიტორიაზე დაირგო 1 100-ზე მეტი ხე-მცენარე. მწვანე საფარის მოვლითი სამუშაოები მიმდინარეობს სისტემატურად.		1700000	238000
1.3.2	რუსთავის კულტურისა და დასვენების პარკის რეკრეაციული შესაძლებლობების განვითარება	2021 წ. - პარკში განთავსებული 1000 ძირი ხე-მცენარე პარკში განთავსებული ველო ბილიკები და სხვა ინფრასტრუქტურა	ა(ა)იპ „რუსთავსერვის ცენტრი“	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	6%	შპს. კავკასუს ავტო იმპორტის მხარდაჭერით ქალაქ რუსთავის პარკში დაირგო 276 ძირი ხე-მცენარე.		180000	0
1.3.3	ქ. რუსთავში ახალი რეკრეაციული ზონების შექმნა და არსებული რეკრეაციული ზონების რეაბილიტაცია	2021 წ. - რეაბილიტირებული ორი რეკრეაციული ზონა (ფალიაშვილის ქუჩის მ/ტ(35 616 მ2) სკვერი და მშენებელთა ქუჩის მ/ტ(25 698 მ2) სკვერი)	ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	60%	დასრულდა ლიტერატურული სკვერის მოწყობის და ფალიაშვილის ქუჩაზე და მშენებელთა ქუჩის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული სკვერების სარეაბილიტაციო სამუშაოები.		4000000	3820054.74

1.3.4	მყარი ნაწილაკების გაფრქვევების შემცირების მიზნით ქ. რუსთავში გზის საფარის გაუმჯობესება	რეაბილიტირებული და ახლად დაგებული გზების ჯამური ფართობი (მ2) 2021 წ. – 63 000 მ2	ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერია	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	64%	ქალაქ რუსთავის ტერიტორიაზე დასრულდა გზების სარეაბილიტაციო სამუშაოები შემდეგ ლოკაციებზე: რჩეულიშვილის შიდა კვარტალური გზები; რჩეულიშვილის N 2, 4, 6, 2ა, 4ა, 6ა, 8, 8ა, 10, (10ა, 10ბ), 12, 14, 16; ჯავახიშვილის ქუჩის მიმდებარედ N 1, 3, 5, 7, 3ა, 5ა; ლევ ტოლსტოის ქუჩის მიმდებარედ N1, 3, 5, 7, (7ა); ბერიტაშვილის ქუჩის მიმდებარედ N2, 4, 6, 8, 6ა; დუმბაძის N3-ის შიდა ეზო; მე-17 მ/რ #9 კორპუსიდან #27 კორპუსამდე ტროტუარებისა და მე-7 მ/რ #13-თან შიდა ეზო; ზოსტან-ქალაქის #5, 5ა, 5ბ, 5გ, 7 შიდა ეზოები; მე-17 მ/რ #9 კორპუსიდან #27 კორპუსამდე ტროტუარებისა და მე-7 მ/რ #13-თან შიდა ეზოს გზა; ფიროსმანის ქუჩის და შოთა მოდებაძის ქუჩის ტროტუარების მოწყობა-რეაბილიტაციის და XII მ/რ-ში #1-თან შიდა ეზოს გზა, #11, #17, #18, #20, #21, #22, #23, #27, #31, #33 და #43 საბავშვო ბაღების ეზოები. საერთო ჯამში მოეწყო 58 003 მ² ფართობის ასფალტის საფარი.		5040000	1760157.99
1.3.5	ძველ რუსთავში არსებული გზების სველი წესით დასუფთავება	რეგულარულად (ყოველდღიურად) სველი წესით დასუფთავებული ქუჩების სიგრძე: 2020-2021 წწ: სიგრძე -12 კმ და ფართობი - 120 000 მ2	ა(ა)იპ „რუსთავსერვის ცენტრი“	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	44%	სველი წესით ქუჩების დამუშავების პროცესი მიმდინარეობდა ყოველდღიურად 8 კმ სიგრძეზე (შშვიდობის, გაგარინის, დავით-გარეჯის ქუჩები, შიდა შემაჯალი გზები, მეორეხარისხოვანი ქუჩები).		340000	260564
1.4.1	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის ქსელის გაფართოება	ქალაქში განთავსებული მინიმუმ 1 ახალი ავტომატური სადგური	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	30%	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ავტომატური მონიტორინგის ქსელის გაფართოება 1 სადგურით განხორციელდება 2022 წელს. მიმდინარეობდა მუშაობა შესაბამის საპროექტო წინადადების მომზადებაზე დონორებთან (ევროკავშირი, შვედეთის საერთაშორისო განვითარების თანამშრომლობის სააგენტო (SIDA)) წარსადგენად. საგრანტო შეთანხმებას SIDA-სთან მოეწერა ხელი 2021 წლის 17 დეკემბერს.			
1.4.2	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სპექტრის გაზრდა	ქალაქში გაზომილი ბენზ(ა)პირენის, კადმიუმის, დარიშხანის და ნიკელის კონცენტრაციები	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2021 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	ქ. რუსთავში ბენზ(ა)პირენის, კადმიუმის, დარიშხანის და ნიკელის კონცენტრაციების გაზომვები დაიწყო 2021 წლის მეოთხე კვარტლიდან.		150000	209800
1.4.3	ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ინდიკატორული გაზომვების ჩატარება	განხორციელებული ინდიკატორული გაზომვების 12 ეტაპი 6 გაზომვის პუნქტში	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	67%	2021 წელს განხორციელდა ინდიკატორული გაზომვების 4 ეტაპი ქალაქის 6 პუნქტში, გაზომვების შედეგები ხელმისაწვდომია ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალზე - air.gov.ge.		4725	4,892.29
1.5.1	გარემოსდაცვითი, მათ შორის ჰაერის დაცვის საკითხებზე საინფორმაციო და ცნობიერების ასამაღლებელი აქტივობების ჩატარება	ყოველწლიურად ჩატარებული სულ მცირე 5 გარემოსდაცვითი ღონისძიება/აქტივობა ჩატარებულ აქტივობებში ყოველწლიურად სულ მცირე 300 მონაწილის ჩართულობის უზრუნველყოფა	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	55%	2020 წელს გარემოსდაცვითი ცნობიერების ასამაღლებელი 1.5.1 აქტივობის გეგმის ფარგლებში, განხორციელდა 3 აქტივობა 5-ის ნაცვლად, რაც გამოწვეული იყო კოვიდ-19 ვირუსის გავრცელებიდან გამომდინარე. 2021 წელს განხორციელდა შემდეგი აქტივობები: 1. რუსთავის დასვენების და კულტურის პარკში გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრა „სუფთა ჰაერი - ერთად ავიღოთ პასუხისმგებლობა“. ახალი კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელების გამო ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური ვითარებიდან		20000	3410

			განათლების ცენტრი			<p>გამომდინარე შეხვედრა გაიმართა კოვიდ რეგულაციების დაცვით. შეხვედრაზე გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს თანამშრომლებმა რუსთავის სკოლების ეკო კლუბების წარმომადგენლებს გააცნეს ქ. რუსთავში ჰაერის დაცვის საკითხები და გარემოსდაცვითი გამოწვევები, ისაუბრეს „ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმა (2020-2022)“-სთან დაკავშირებით, გეგმის ფარგლებში განსახორციელებელი აქტივობებისა და მიზნების შესახებ (დაესწრო 8 საჯარო სკოლის 90-მდე წარმომადგენელი).</p> <p>2. გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრა ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიამში მუნიციპალიტეტის საკრებულოსა და მერიის თანამშრომლებთან. შეხვედრაზე გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სხვადასხვა უწყებების წარმომადგენლებმა წარადგინეს პრეზენტაციები ქალაქ რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით განხორციელებული ღონისძიებების, ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის და არსებული ზედამხედველობის ინსტრუმენტების შესახებ. დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის წარმომადგენელმა ისაუბრა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მნიშვნელობაზე (დაესწრო მერიისა და საკრებულოს 25-მდე თანამშრომელი).</p> <p>3. გამოცხადდა იდეების კონკურსი - "სუფთა ჰაერი - ერთად ავიღოთ პასუხისმგებლობა" ქ. რუსთავის სკოლებისთვის. კონკურსის მიზანია ჩართული მხარეების ცნობიერების ამაღლება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების პრობლემის და მისი გადაჭრის გზების შესახებ. ჩატარდა საკონსულტაციო შეხვედრა სკოლების წარმომადგენლებისთვის. განაცხადების მიღება 30 ივნისს დასრულდა, კონკურსში ჩართულია რუსთავის ექვსი ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა (20-მდე მონაწილე-დირექტორი, ხელმძღვანელი, მოსწავლე).</p> <p>4. გაიმართა დაჯილდოების ცერემონია გამარჯვებული პროექტების გამოსავლენად, N7 და N9 საჯარო სკოლებს გადაეცათ ფულადი ჯილდო პროექტებით წარმოდგენილი აქტივობების განსახორციელებლად (12 დამსწრე).</p> <p>5. რუსთავის მუნიციპალიტეტში არსებული საწარმოების წარმომადგენლებთან გაიმართა ონლაინ საინფორმაციო შეხვედრა "ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმით (2020-2022)" გათვალისწინებული ვალდებულებების გაცნობისა და თანამშრომლობის მიზნით (19 დამსწრე).</p> <p>6. ოზონის შრის დაცვის საერთაშორისო დღის აღსანიშნავად გაიმართა სერტიფიცირებული მემაცივრე ტექნიკოსებისთვის ცნობიერების ასამაღლებელი შეხვედრა - დიალოგის რეჟიმში (43 დამსწრე).</p> <p>7. „სუფთა ჰაერი ლურჯი ცისთვის“ საერთაშორისო დღის აღსანიშნავად ცენტრის მიერ მომზადდა და ოფიციალურ ფეისბუქ გვერდზე გავრცელდა პოსტი და ცნობიერების ასამაღლებელი ქვიზი „რა იცი ჰაერის დაბინძურების შესახებ“ რომელიც 72-მა დაინტერესებულმა პირმა შეავსო.</p> <p>ჯამურად 2020-2021 წლებში განხორციელდა 10 აქტივობა</p>		
--	--	--	-------------------	--	--	---	--	--

1.5.2	ქ. რუსთავში, გარემოსდაცვით, მათ შორის ჰაერის დაბინძურების თემაზე საინფორმაციო მასალების მომზადება და გავრცელება	ყოველწლიურად მომზადებული და გავრცელებული 500 ცალი საინფორმაციო მასალა	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	<p>აქტივობა 1.5.2-ის ფარგლებში ზოგადსაგანმანათლებლო სივრცეში გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის მიზნით 2020 წელს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა შეიმუშავა დამხმარე სახელმძღვანელო "გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლება სკოლაში", რომელიც განკუთვნილია I-VI კლასის მასწავლებლებისათვის და შედგება 8 სხვადასხვა თემატური წიგნისგან. ერთ-ერთი წიგნი მთლიანად ეძღვნება ჰაერის დაცვას დაბინძურებისგან (დაიბეჭდა 1000 ეგზემპლარი), წიგნების ელ-ვერსია ხელმისაწვდომია გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ოფიციალურ ვებ-გვერდზე. 2021 წელს დაიწყო მასწავლებელთა ტრენინგები. გავრცელდა 800-მდე ეგზემპლარი.</p> <p>2020 წელს გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) და შვედეთის მთავრობის მხარდაჭერით, მმართველობის რეფორმის ფონდის (GRF) ინიციატივის ფარგლებში გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ მომზადდა და 2021 წელს გამოიცა <u>საინფორმაციო ბუკლეტი „ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი“</u>, რომელიც აღწერს საქართველოში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის კუთხით არსებულ მდგომარეობას, ჰაერის დაბინძურების ძირითად წყაროებს და დამაბინძურებლებს, განიხილავს მთავრობის მხრიდან განხორციელებულ პოლიტიკას ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებლად და საზოგადოებას სთავაზობს რჩევებსა და რეკომენდაციებს ჰაერის დაბინძურების შესამცირებლად და დაბინძურებული ჰაერისგან დასაცავად (დაიბეჭდა 500 ეგზემპლარი). ბუკლეტის ელ-ვერსია ხელმისაწვდომია გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ოფიციალურ ვებ-გვერდზე. ამ ეტაპისთვის გავრცელებულია ბუკლეტების დიდი ნაწილი, დარჩენილის გავრცელება იგეგმება სხვადასხვა შეხვედრაზე.</p>	93%	1000	1750
1.5.3	ქ. რუსთავის გარემოსდაცვითი საკითხებზე, მათ შორის ჰაერის დაბინძურების თემაზე ტრენინგების ჩატარება	ყოველწლიურად ჩატარებული სულ მცირე 5 ტრენინგი გადამზადებული სულ მცირე 100 პირი	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	<p>2020 წელს ჩატარდა 3 ტრენინგი დაგეგმილი 5 ტრენინგის ნაცვლად. 2021 წელს ჩატარდა 7 ტრენინგი:</p> <p>1. 2021 წელს დაიწყო ტრენინგების კურსი „გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლება სკოლაში“, რომლის ფარგლებში, ცენტრის მიერ დაწყებითი კლასების (I-VI კლასები) მასწავლებელთათვის შემუშავებული სახელმძღვანელოს საშუალებით ხდება მასწავლებელთა გადამზადება გარემოსდაცვითი და აგრარული საკითხების ინტეგრირებისთვის სასწავლო პროცესში. ტრენინგების კურსის ერთი დღე სრულიად ეთმობა თემას - „ჰაერის დაცვა დაბინძურებისაგან“. ამ ეტაპზე გადამზადებულია 1800 პედაგოგი მთელი ქვეყნის მასშტაბით. ტრენინგის ფარგლებში სპეციალურად შეიქმნა ჯგუფი რუსთავის სკოლების მასწავლებლებისთვის, რომლებიც 19-დან 28 ივლისის ჩათვლით გადამზადდნენ აღნიშნული კურსის შესაბამისად (27 მონაწილე).</p> <p>2. ზემოთ აღნიშნული ტრენინგების კურსის „გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლება სკოლაში“ ფარგლებში, შემოდგომის სესიაში კიდევ ერთი ჯგუფი შეიქმნა, რომელშიც რუსთავის საჯარო სკოლების დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლები მონაწილეობდნენ (23 მონაწილე).</p> <p>3-4. რუსთავის მუნიციპალიტეტში არსებული საჯარო სკოლების პედაგოგებისთვის გაიმართა განსხვავებული მონაწილეებისგან დაკომპლექტებული ორი ჯგუფისთვის ტრენინგები „ჰაერის ხარისხი და მისი დაცვა დაბინძურებისგან“, თითოეული ტრენინგი ორი დღის განმავლობაში მიმდინარეობდა და მიზნად ისახავდა ჰაერის ხარისხის</p>	83%	8000	2580

						<p>გაუმჯობესების არსებული ინსტრუმენტების გაცნობას, მონიტორინგისა და ზედამხედველობის განხორციელების პროცესის შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას, ასევე ჰაერის დაცვის საკითხების ინტეგრირების მაგალითების გაცნობას პედაგოგებისთვის (55 მონაწილე).</p> <p>5. გაეროს განვითარების პროგრამისა და საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის ერთობლივი პროგრამის "საქართველოში მონრეალის ოქმის განხორციელების სამოქმედო პროგრამის ფარგლებში, ჩატარდა სამაცივრო ტექნიკისა და ჰაერის კონდიციონერების სექტორის სერტიფიცირებული ტექნიკოსების ტრენინგი (15 მონაწილე)</p> <p>6. ჩატარდა ტრენინგი „მწვანე შესყიდვების“ საკითხები სამაცივრო და ჰაერის კონდიციონერების სექტორში“ სახელმწიფო შესყიდვებზე პასუხისმგებელი პირებისთვის (22 დამსწრე).</p> <p>7. საქართველოში მონრეალის ოქმის განხორციელების სამოქმედო პროგრამის ფარგლებში მებაჟე ოფიცრების ტრენინგი თემაზე „ოზონდამზღვევი ნივთიერებები და მათი ამოცნობა“ (19 მონაწილე) 2020-2021 წლებში სულ ჩატარდა 10 ტრენინგი, გადამზადდა 309 დაინტერესებული პირი</p>			
1.5.4	<p>გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ინსპექტორებისთვის საკანონმდებლო მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის ჰაერის დაცვის საკითხებზე</p>	<p>ყოველწლიურად ინსპექტორებისთვის ჩატარებული სულ მცირე 2 ტრენინგი</p> <p>დატრენინგებული ყველა ინსპექტორი</p>	<p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი</p> <p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი</p>	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	50%	<p>1. ქვემო ქართლის მხარის სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის (გზდ) ინსპექტორებისთვის ჩატარდა ტრენინგი - ატმოსფერული ჰაერის დაცვის ახალი რეგულაციები და ნარჩენების მართვა (20 მონაწილე).</p> <p>2. გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სისტემის შესახებ, ცენტრის ორგანიზებით ჩატარდა ტრენინგი კურსი (ჯამში 3 ტრენინგ-სესია) გზდ-ს ინსპექტორებისთვის. კურსის მიზანი იყო გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ საქართველოს კანონის გაცნობა და ამ კანონიდან გამომდინარე დაგეგმილი გარემოსდაცვითი საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლება კანონის ეფექტურად აღსრულებისთვის (62 მონაწილე).</p> <p>3. ჩატარდა ტრენინგების კურსი (ჯამში 7 ტრენინგ-სესია) „ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმისწარმოება“ ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტოს, სურსათის ეროვნული სააგენტოს და სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებისთვის და ემსახურებოდა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმისწარმოებისთვის საჭირო პროცედურების გაცნობას. ტრენინგების კურსის ფარგლებში გადამზადდა გზდ-ს 132 თანამშრომელი.</p> <p>სულ ჩატარდა 3 ტრენინგი კურსი (12 ტრენინგი) გზდ-ს ინსპექტორებისთვის, გადამზადდა 214 თანამშრომელი</p>	6500	16336
1.5.5	<p>გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებებში ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტების ჩართვა</p>	<p>კომპანიების მიერ ყოველწლიურად ჩატარებული სულ მცირე 5 გარემოსდაცვითი ღონისძიება ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობით</p>	<p>ქ. რუსთავში არსებული სამრეწველო ობიექტები</p> <p>საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და</p>	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	30%	<p>1. შპს ელბა ექსპორტმა, ა(ა)იპ რუსთავის ცენტრის ჩართულობით 2020 წელს შეიძინა და რუსთავის გამწვანებისთვის გამოიყენა უნგრული ცაცხვის და ზამბუკის ჭივოს ბერები.</p> <p>2. შპს ელბა ექსპორტმა, ა(ა)იპ რუსთავის ცენტრის ჩართულობით 2021 წელს შეიძინა და რუსთავის გამწვანებისთვის გამოიყენა ტუიას ნერგები.</p> <p>3. „სუფთა ჰაერი - ერთად ავიღოთ პასუხისმგებლობა“ კონკურსში ჩართო რუსთავში არსებული სამრეწველო „ჰაიდელბერგცემენტი“, რომელმაც გამარჯვებულ სკოლებს გადასცა ფულადი ჯილდო აქტივობების განსახორციელებლად.</p>	25000	5000

			განათლების ცენტრი							
1.5.6	ქ. რუსთავში დაგეგმილი პროექტების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ფართო საზოგადოების ჩართვის ხელშეწყობა	ქ. რუსთავში დაგეგმილი პროექტების სკოპინგის/გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის განხილვის შესახებ ელექტრონულ ფოსტაზე დაგზავნილი შეტყობინებების ადრესატების გაზრდილი რაოდენობა	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	67%	აქტივობა 1.5.6-ის ფარგლებში, გარემოსდაცვითი ინფორმაციის გავრცელების ხარისხის, მასზე წვდომისა და ქ. რუსთავში დაგეგმილი პროექტების შესახებ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების პროცესში საზოგადოების ჩართულობის გაზრდის მიზნით ცენტრის მიერ განხორციელდა გამომწერთა ბაზის განახლება, რის შედეგადაც, შესაბამისი გარემოსდაცვითი ინფორმაცია ელექტრონული ფოსტის საშუალებით რუსთავის აქტივისტებსა და ადგილობრივ დაინტერესებულ პირებსაც მიეწოდება. კერძოდ, მიმდინარე წლის განმავლობაში ჩატარებული ღონისძიებებისა და ამ ღონისძიებებზე დამსწრე პირთა გათვალისწინებით გამომწერთა ბაზას დაემატნენ რუსთავის სკოლების პედაგოგები და მოსწავლეები, ასევე მერიისა და მუნიციპალიტეტის თანამშრომლები. გამომწერთა ბაზას ასევე დაემატა ცენტრის მიერ ჩატარებულ ტრენინგებში მონაწილე მასწავლებელთა ელექტრონული ფოსტის მისამართებიც.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი
1.5.7	ჩატარებული ინსპექტირების შედეგების გამოქვეყნების და აღნიშნულ ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება	გამოქვეყნებული ჩატარებული ინსპექტირების შედეგები ინსპექტირების დასრულებიდან ერთი თვის ვადაში ელ.ფოსტით გავრცელებული ინფორმაცია ქ.რუსთავში ჩატარებული ინსპექტირების შედეგების შესახებ	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსდაცვითი ინფორმაციის დეპარტამენტი	2022 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	67%	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულია 2020-2021 წლებში ჩატარებული ინსპექტირების შედეგები. შესაბამისი ინფორმაცია ასევე მიეწოდება ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობის სამუშაო ჯგუფის წევრებს ელ. ფოსტის საშუალებით.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი